

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1st Feb. '55

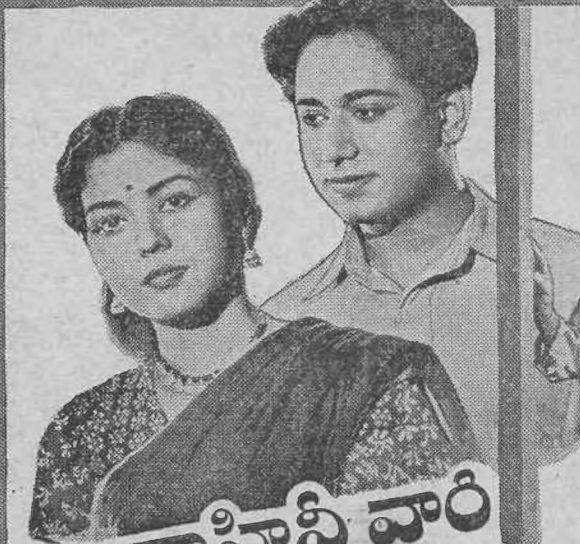
బహుమతి
పోందిన వ్యాఖ్య

మూగనోము పట్టాము

పంపినవారు :
డి. ఎన్. నాయుడు-రేణిగుంట

ప స్తు న్నది !

హాహిసీ వారి

బంగారు పాత

నిర్మాత . దర్శకుడు .
బి.యస్.రెడ్డి

ఫాన్టెన్ కలములకు,
సిరాలకు
జగత్ప్రసిద్ధి పొందిన
పేరు

పైలట్

మరల ఇప్పుడు
భారతదేశములో
ప్రతి చట
లభించుచున్నది

★
నాణ్యమునకు
పూచి

MANUFACTURED BY
THE PILOT PEN CO. (INDIA) LTD.
CATHOLIC CENTRE, MADRAS-1.

డోంగ్రే గారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు వుష్టినిచ్చి, పండ్లు
మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., Ltd., BOMBAY-4

**ఆంధ్రుల
చరిత్ర సంస్కృతి**

ప్రతి ఆంధ్రుడు చదువ
దగిన నల్గొంథము. ఆంధ్ర
రాష్ట్ర సాధనకు మిక్కిలి
తొడ్చిన గ్రంథము.

పే. 500. వెలరు 6 0 0

తమ ఆర్థరుతోపాటు
అడ్డాను
పంపగలరు.

బాలసరస్వతి

పెక్టోరియల్ మీడియం డిక్షనరీ
(ఇంగ్లీషు ఇంగ్లీషు-తెలుగు)
విద్యకు, విజ్ఞానానికి, పరిశీలో విజ్ఞ
యానికి ఈ డిక్షనరీ పువయోగపడుతుంది.
1000 పేజీలు. పూర్తిక్యాటక్స్ తైండు
మీడియం ధర 9 0 0
జెం డిక్షనరీ చర 4 8 0

పలయువారు : బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, కర్నూలు.
(బాంచి : నెం. 6. నుం. రామచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

గానక భావోద్ధి

అపూర్వ సంగీత గ్రంథము.
గొప్ప అనుభవజ్ఞులచే రచింప
బడినది. సంగీతము నేర్చుకొను
టకు, సాధనకు, పరిక్షలకు
పన్నలకు పెద్దలకు పయ్యుక్త
పదు గ్రంథ రాజము.

పే. 1000. రు. 10 0 0

అభి సందసలు

చమియా ట్రాక్

☆ దీప్తి బ్యూటీర్ ☆
 మద్రాసు • విజయవాడ • గుంటకల్
 సికింద్రాబాద్ • బెంగళూరు • మధుర
 ఎర్నాకులం • త్రివేంద్రం

25 సంవత్సరములు అన్ని భాషలలోని
 చలనచిత్రములను అందచేయుచున్న
 ప్రముఖ సంస్థ

రజతొత్సవ సంవత్సరము 1930-1955

పుత్రికల్పనకు పుస్తకములు

ఎలక్ట్రిక్ అండ్ రేడియో 3 (2 భాగములు)
రూ. 15/-లతో మీకు మీరే రేడియోను నిర్మించు
కోండి. దీనికి ఎలక్ట్రిక్ టీ అవసరం గెదు.
రేడియో మరమ్మత్తులు, వైరింగు, ఎలక్ట్రిక్ సిటీని
గురించిన సమస్తమూ నేర్చుకొనుటకు రూ. 4/-.
గురువునహాయం లేకనే చైన్స్, జపనీస్, బర్మీస్,
రష్యన్, జర్మన్, ఫ్రెంచి మొదలైన 14 భాషలు
నేర్చుకొనుటకు రూ. 4/-, పొటోగ్రఫీ దర్శిపని,
కట్టింగు (బొమ్మలతో) రూ. 4/-, టీవర్ రూ. 3/-,
సబ్బుల తయారీ రూ. 3/-, అక్షరలు చేయుట
రూ. 3/-, గానము, నృత్యము రూ. 3/-, డ్రాయింగు,
పెయింటింగు రూ. 3/-, అల్లికపనులు (వందల
కొద్ది కత్తెను కలది) రూ. 3/-, వాచీల మరమ్మత్తు
రూ. 3/-, వి. పి. పి. ఛార్జీలు 0-12-0 అదనము.
ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి.

SULEKHA BOOK DEPOT

P. O. 13, ALIGARH (U. P.) India.

‘చందమామ’ కు

విజంట్టు కావాలి

★

విజంట్లు తెనిచేట్ల ప్రతి ఊరా చిన్న చిన్న
విజంట్లు కావాలి. మీరు విజంటయి కోడ్లి
కాపీలుకూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతినెలా 2-0-0 పంపుతూ వుంటే మీకు
7 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతినీ మీకు
ప్రతినెలా 0-10-0 లాభం వుంటుంది.
పూర్తివివరాలకు వ్రాయండి.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

పడపళ్లని, మద్రాసు - 26

ఆరోగ్యప్రదాయిని

జీవామృతము వాడుటవలన బలహీనదేహములకు బల
మును, దుర్బల వీర్యులకు పటుత్వమును, నిద్రాహీనులకు
సుఖ నిద్రయు, నరముల ప్రోగుకు కండపుష్టియు, మంద
కొడిగనుండువారికి ఉల్లాసమును, జ్ఞాపకహీనులకు జ్ఞాపక
శక్తియు, రక్తహీనులకు రక్తరక్తమును, జీర్ణశక్తి
లేనివారికి జీవరక్తియు, పాలిపోయినవారికి తేజస్సును,
మొదలగు అసంఖ్యాకములైన సుగుణములు ఎన్నియో
గలుగును. శ్రీపురుషులెల్లరు సమోభేదములేక ఎల్లకాల
ములయందు సేవింపదగిన దివ్యమైన టానిక్.

జీవామృతం

కండపుష్టికి, జవనత్వములకు.

అయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్,

మదరాసు - 17.

అర్ధాంగి

స్వయంసిద్ధకథ

తలవ్రాతకు
తలవంచని
తరుబీమబీ గాధ

డైరెక్టరు పి.పుల్లయ్యబ.ప.

రా గి జి చి తు ం

రాజశ్రీ విడుదల

3-1-1955 నుండి

ప్రసాద్ ప్రోసెస్

జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీగా (ప్రైవేట్ లిమిటెడ్)
రిజిస్టరుకాబడినదని తెల్పుటకు సంతోషిస్తున్నాము.

పోస్టరు, క్యాలెండరు ప్రింటింగుకుకాని, ప్రోసెస్
బ్లాక్ తయారీకిగాని సంబంధించిన ఉత్తర
ప్రత్యుత్తరములు, చెక్కులు, మనియార్డర్లు
మొదలైనవి ఇటుపైన పంపవలసిన చిరునామా :

ప్రసాద్ ప్రోసెస్ లిమిటెడ్,

చందమామ బిల్డింగ్స్ :: మదరాసు - 26.

బి. ఎల్. ఎన్. ప్రసాద్

మేనేజింగ్ డైరెక్టర్.

త్వరలో
విడుదల!

మైసూర్ & తమిళనాడ్ : రాజ్ శ్రీ రిలీస్.

ఆంధ్ర, సిదెడ్, నైజాం : చమ్రయా రిలీస్.

బొంబాయి : శ్రీనివాస రిలీస్.

జాతక కథలు

(బుద్ధుని పూర్వజన్మములు)

'చందమామ'లో ప్రచురింపబడిన

ప్రఖ్యాత కథలు

పుస్తకరూపంలో అందంగా

వెలువడుతున్నవి.

వెల 0-12-0

విజయవాడకు మామూలు

కమిషన్ యిస్తాము.

అర్హుల అడ్వాన్సుతోనూ పంపండి.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

(పుస్తకశాఖ)

మదరాసు - 26.

విల్లప్పడు
'చాంపియన్'నే
కోనండి.

పతి చోటను దొరకు

నాణ్యమైన

ఫాంటెన్

కలము

వెల

రు. 3/8

గుజరాత్ ఇండస్ట్రీస్, బొంబాయి-2.

హోం సినిమా ప్రాజెక్టర్

మీరు మీ ఇంటివద్దనే నిజమైన
సినిమావల్ల కలిగే ఆనందాన్ని
పొందండి. దీనిని టూర్నివల్లగాని, ఎలక్ట్రిసిటీ
(ఎసి లేక డిసి) వల్లగాని సులువుగా నడిపించ
వచ్చు. మామూలు సినిమాలో ఉపయోగించే
35 మిల్లిమీటర్ల ఫిలిమ్నుకూడా ఇందు ఉపయో
గించవచ్చు. పూర్తి సైజులోనూ, రంగు
రంగులలోనూ ఒకేసారి బొమ్మ కదలడమూ
నటించడమూ కనిపిస్తుంది. 10 అడుగుల ఫిలిమ్
ఉచితంగా పంపిస్తున్నాము. వెల. రు. 12/8-
వి. సి. సి. చార్జీలు రు. 8/- అదనపు ఫిలిములు
గలం ఒకటికి అ. 8/-లు. స్పెషల్ ప్రీమ్
రు. 8/-, తృప్తికరం లేనియెడల దిబ్బి వాసు.

ఉత్తరప్రత్యక్షములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి.

SAUBHAGYA KARYALAYA

Phapala, ALIGARH. (U. P.) India.

FEBRUARY RELEASE

రోహిణీవారి బీదల ఆస్తి

దర్శకత్వం. డి.ఎల్. రామచందర్

తారాగణం

జూనకి.....సూర్యకాంతం
హేమలతాదేవి...చంద్రకుమారి
కుమారితులసి.....బేబీగిరిజు
జగ్గయ్య.....రాజనాల
దొరస్వామి.....గుమ్మడి

రమణారెడ్డి
మాస్టర్ సుధాకర్
మాస్టర్ కుందు

పూర్ణా రిలీజ్

Elegant

అరపై సంవత్సరములవైనుంచి ఛాక్లర్లు పెర్టుసిన్ టెష్నర్ను
సిఫార్సు చేయుచున్నారు. ఎందువలననగా అది దగ్గులకు, గొంతు
నొప్పికి శ్వాసకోశ వ్యాధికి, ఉబ్బసమునకు, కోరింత దగ్గుకు
ఉపశమనము నిచ్చును. తేమముగా స్వస్థతనిచ్చును. తీసుకొనుటకు
యింతమైనది. పెర్టుసిన్ కొనుడు!

అందరు కెమిస్టుల వద్దను అభించును

ఎటెఫా లి., షాన్ రీడ్ టెన్ టెయిన్, స్విస్ కప్టమ్ అండ్ ఎకనామిక్
టెక్రిటరీ వారితో చేసుకున్న ఒడంబడిక ప్రకారము, యిండియాలో
ఇన్ ఫా లి., పోస్టు ఆఫీసు టాక్సు నెం. 1041, బొంబాయి-1 వారిచే తయారయినది.

ILY-9-TEL

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

పందెం (గేయకథ) ...	10	పండితపుత్రుడు ...	38
వంశగౌరవం ...	13	మంత్రపటిమ (జాతక కథ) ...	40
నాలుగో దొంగ ...	16	పిరికియువరాజు ...	43
ఔదార్యం ...	19	సమయస్ఫూర్తి ...	49
గర్వభంగం ...	22	పరమలోభి ...	52
తొకచుక్క (సీరియల్) ...	25	అదృష్టాలు ...	55
నిర్విచారుడు ...	33	సూర్యుడు ...	59

ఇవి గాక - రంగులబొమ్మ కథ,
ఫోటోశీర్షికల పోటీ - మొదలైన మరిఎన్నో ఆకర్షణలు

ఆంధ్ర, నైజాం, మైసూరు రాష్ట్రములలో
లక్షలాది ప్రజలు చూచి ఆనందించుచున్న చిత్రం...

శిర్డీ... నాగేరిడ్డి & చక్రపాణి

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

ఇప్పటికి మూడేళ్లక్రిందట ఒకసారి పి. సి. సర్కారు మదరాసుకు వచ్చిన సంగతి తెలుసుకదా! ఆయన ఖండాంతర ప్రజలనే ఆశ్చర్యపరిచి, ప్రపంచఖ్యాతి గడించిన ఇంద్రజాలికులలో అగ్రగణ్యుడని పేరు పొందినవాడు. ప్రాఫెసర్ సర్కారు మనకు కొత్తవాడు కాదు. చాలాకాలంనుండి తన ట్రిక్కులను చందమామకు అందిస్తూనేవున్నాడు. 'నేనూ చందమామ కుటుంబంలోనివాడినే' అని తరుచు ప్రస్తుతించే మన సర్కారు మళ్ళీ ఈ సంవత్సరారంభంలో మద్రాసు వచ్చారు. ఈసారి, అద్భుతమైన కొత్త ట్రిక్కు లెన్నో ప్రదర్శించి, ఆనందం కల్గించారు. ఆయన తన అభిమానాస్పదమైన 'చందమామ' కార్యాలయానికి వచ్చి, పాఠకులకూ, రచయితలకూ అభివందనాలు తెల్పారు.

ఫిబ్రవరి
1955

సంపుటి 16
సంచిక 2

పందెం!

కట్టమంచియను గ్రామమందును
గట్టివాడు బంగారయ్య!

రచ్చబండపై పచ్చికూర్చుని
ముచ్చటగా యిట్లన్నాడు!

“వినండి వినండి వినండి పెద్దలు
విచిత్రమొక్కటి చెబుతాను!

చిన్నకోడికి చేతులు చూపెద
నన్నా చూడండ”న్నాడు!

ఏమిటేమిటి? ఎక్కడెక్కడ?
ఏదీచూపుము అనిరంతా!

“పందెంవేసి పందరూకలు
ముందుబెట్టితే చూపెదను!

ఓడిపోతినా ఒక్కపందను
నిక్కముగా మీకిచ్చెదను”

అనగానేవని అప్పటి పెద్దలు
అప్పుడే డబ్బులు తెచ్చారు!

బంగారయ్య కంగారెత్తక
పదుగురతో నిటు పలికాడు!

అందరు బాగా ఆలోచించి
ముందుకువచ్చిన మంచిదని!

చిన్న కోడికి చేతులుజూపుము
అన్నా వందా నీదనగా!

★ ★ ★

అనగానే విని ఆగ్రహములతో
అందరు పైకెగ బ్రాకారు !

మఱచినారు నామాటలేమిటో
మఱలా ఒకపరి చెప్పండి !

"కోడికి చేతులు చూడుడు చూపిట
పిడిపాతిర"ని చెప్పాడు.

పందెముబెట్టిన వందరూకలు
బంగారయ్యకు యివ్వగనే-,
మీసలుదిప్పి మెలివేశాడు
మేటిఘనుడు బంగారయ్య !

బంగారయ్య భళిభళియంటూ
చెంగున పలికి కొట్టాడు !

రండి వెనుకనే రండిరండియని
రయమున పెద్దల విల్చుకొని-,

ఇంటిముంగిట పోగునుచిమ్మోడు
జంటకోళ్ళను చూపించి-,

"కాంచండన్నా కన్నులుయున్న
కరములు చూపితి కోడికివే !"

అని తన చేతులు అందరియెదుట
ఆ వైపునకు చాచాడు !

"చూడుడు చేతులు కోడికి చూపితి
కోరిన పందెం యింతేగా !"

అట్టమీదిబొమ్మ

భీమసేనుడు, ద్రౌపది కొరిన సాగంధిక పుష్పంకోసం ఈశాన్యదిశకు బయలు దేరాడుకదా!—త్రోవలో అడ్డువచ్చిన వృక్షాలనన్నిటినీ తన బాహుబలంవల్ల ఛేదించుకొంటూ, ముందుకు సాగిపోయాడు. ఈవిధంగా, అరణ్యం దాటుకొని గంధమాదన పర్వతానికి సమీపంలోవున్న ఒక కదళివనం ప్రవేశించాడు.

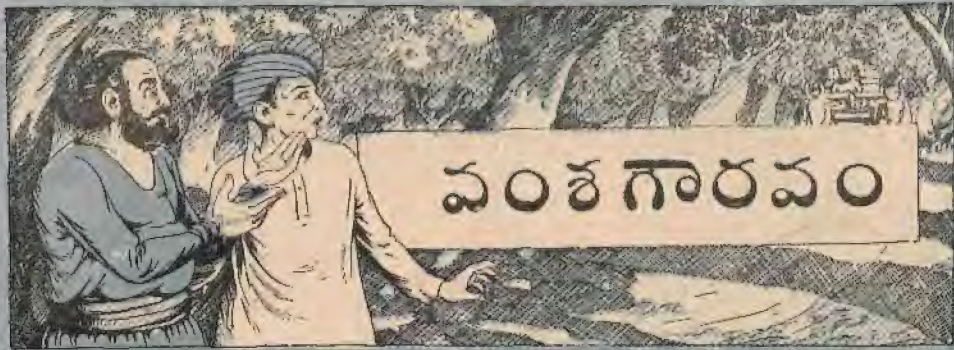
ఆ వనంలోనించి పోతూవుండగా, దారిలో కూర్చునివున్న ఒక వృద్ధ వానరం కనిపించింది. 'ఏయ్, ముసలికొత్తి!—దోవవిడు!!' అని భీముడు గర్జించాడు. అందుకా వానరం వృద్ధావ్వంపల్ల వణికిపోతూ 'అయ్యా, నేను లేవలేని స్థితిలో వున్నాను. కనుక, నా తోక కాస్త పక్కకి తోసి, నీవు నీదారిన వెళ్ళు' అని అన్నది.

భీమసేనుడు చాలా ఆలక్ష్యంగా దాని తోకను తన ఎడమకాలితో తోయ బోయాడు. కదలలేదు. బలంకొద్దీ చేతితో లాగాడు. అప్పటికీ కదలలేదు. అప్పుడు రెండు చేతులతోనూ బలంకొద్దీ వూచిచూచాడు. కాని తోక రవంత కూడా కదలలేదు. అది సామాన్య వానరం కాదని భీముడు గ్రహించాడు.

వెంటనే, భక్తిగౌరవాలతో ఆ వృద్ధవానరానికి చేతులు జోడించి నమస్కరిస్తూ, 'మీరెవరో మహాత్ముల్లాగా వున్నారు. నన్ను మన్నించి, మీ వృత్తాంతం చెప్పి అనుగ్రహించండి!' అంటూ ప్రాధేయపడ్డాడు.

అప్పుడా వానరం చిరునవ్వుతో 'తమ్ముడా! నేను వాయుపుత్రుడనైన హనుమంతుణ్ణి. నీకు, అన్నను. ఇదిగో చూడు, నా విశ్వరూపం...' అని చెప్పి, భూమ్యాకాశాలను ఒక్కటిగా చేసేటట్టు తన నిజరూపంతాల్చి నిలబడ్డాడు. భీమసేనుడు సంతోషించి, హనుమను స్తుతించగా, హనుమంతుడు మెచ్చుకొని పాండవుల భవిష్యాన్ని చెప్పి, "సోదరా!—ముందు మీకూ కౌరవులకూ జరగ బోయే యుద్ధంలో నేను అర్జునుడి ధ్వజంపైనే ఉండి, మీకందరకూ బలం చేకూరుస్తాను' అని వరమిచ్చాడు. భీమసేనుడు సంతృప్తుడై, హనుమ చెప్పిన దోవనే వెళ్ళి సాగంధికవనం ప్రవేశించాడు. కుబేరుని కావలావాళ్ళయిన యక్షులు భీమసేనుణ్ణి అటకాయించారు. భీముడు వాళ్ళతో యుద్ధంచేసి, వాళ్ళని పడగొట్టి, తనకు కావలసినన్ని సాగంధికపుష్పాలు తీసుకొని మరలి పోయాడు. ద్రౌపదికి వరమ సంతోషమైంది.

వంశ గౌరవం

బ్రిందేల్ ఖండలో ఒక రాకుండు వంశస్తుడుండేవాడు. ఆయనను అందరూ దీవాన్ సాహెబ్ అని పిలిచేవారు. ఆయనకు తిండికికూడా సరిగా గడవకపోయినా రాజసం చాలా ఉండేది. ఉద్యోగం చేసేవాడు కాదు, తన వంశంయొక్క గొప్పతనంగురించి డాబులుకొడుతూ అందరికాలమూ పాడుచేసేవాడు.

ఒకనాడు దీవాన్ సాహెబ్ వీధిలో నిలబడి ఒక పావుకారుతో మాట్లాడుతూండగా దూరాన ఒక బండి కనిపించింది. దాని మీద ధాన్యంబస్తాలు ఎత్తుగా వేసిఉన్నాయి. ఆ బండి వారివైపే వస్తోంది. ఆ బండిని చూస్తూనే దీవాన్ సాహెబ్, “అహ! ఎంత పెద్ద ఏనుగు! మా తాతగారిద్దగ్గిర ఇలాటి ఏనుగే ఉండేది!” అన్నాడు.

“తమరు పరాకు చిత్తగిస్తున్నారు, దీవాన్ సాహెబ్. ఆ వచ్చేది ఏనుగు కాదు,

ధాన్యపుబస్తాలు వేసిన బండిమాత్రమే,” అన్నాడు పావుకారు.

“మీకు చత్వారం వచ్చేసినట్టుంది, పావుకారుగారూ! ఏనుగు స్పష్టంగా కనిపిస్తుంటేనే?” అన్నాడు దీవాన్ సాహెబ్.

“క్షమించాలి! అది ధాన్యపు బస్తాల బండి!” అన్నాడు పావుకారు.

దీవాన్ సాహెబ్ కుకూడా పంతంవచ్చింది.

“అది ఏనుగైతే నేను మీ తల నరికేస్తాను. బండి అయితే నా తల మీరు నరకండి! ఇదే మనిద్దరిమధ్యా పందెం!” అని మీసాలు మెలివేస్తూ తీవ్రంగా నిలబడ్డాడు దీవాన్ సాహెబ్.

కొద్దిసేపట్లోనే బండి సమీపానికి వచ్చింది.

“చూశారా, దీవాన్ సాహెబ్? మీరు ఓడిపోయారు!” అన్నాడు పావుకారు.

“అవును. మీరు నా తల నరికెయ్యండి,” అన్నాడు దీవాన్ సాహెబ్.

“దేనికిలే పోనివ్వండి!” అన్నాడు పావుకారు, ఇకనైనా ఈ తాకుర్ వంశస్థుడు ప్రగల్భాలు మానేస్తాడన్న ఆశతో.

“అలా వీల్లేదు! మీరు పంచెంప్రకారం నా తల నరకవలసిందే! మా తాకుర్ వంశస్థులు అడితప్పరు!” అని దీవాన్ సాహెబ్ మొండితనం చేశాడు. పావుకారుకు ప్రాణంమీదికొచ్చింది.

“ఈ విషయం న్యాయాధికారిని సంప్రతించటం మంచిదనుకుంటాను,” అన్నాడు పావుకారు.

ఇద్దరూ కలిసి న్యాయాధికారిదగ్గరికి వెళ్లారు. న్యాయాధికారి విషయమంతా

విని, పావుకారుకు సంప్రపాదించిన దుస్థితి కనిపెట్టి, ఈవిధంగా తీర్పు చెప్పాడు:

“దీవాన్ సాహెబ్ గారి తల పావుకారు సొత్తయిన మాట నిజమే. కాని దాన్ని ఆయన తన యిష్టంవచ్చినప్పుడు నరుక్కొవచ్చు. ఆయనను తొందరచేయటానికి ఎవరికీ అధికారం లేదు.”

ఈ తీర్పుకు పావుకారు సంతోషించాడు. కాని దీవాన్ సాహెబ్ పేచీపెట్టాడు:

“అయితే ఈ క్షణంనుంచి నా తలను రక్షించే భారమూ, పోషించే భారమూ పావుకారుదే. దాన్నిగురించి నా పూచీ ఎంత మాత్రమూ లేదు!” అన్నాడాయన.

పావుకారు గత్యంతరంలేక దీవాన్ సాహెబ్ తలను రక్షించి పోషించేభారం తన మీద వేసుకున్నాడు. కాని ఈ భారం కొద్ది పాటిదికాదు. దీవాన్ సాహెబ్ తన వంశ మర్యాదకు తగినవిధంగా పావుకారుచేత చేయించుకుంటూ, పావుకారు ఇల్లు గుల్ల చేయసాగాడు.

కొంతకాలం గడిచింది. పావుకారుకు పట్టిన ఈ పీడను ఏ విధంగా విరగడ చేయాలా అని చాలామంది మిత్రులు అలోచించారు. చివరకు ఒక ఉపాయం తోచింది. దాన్ని పావుకారుకు చెప్పేవారు.

మర్నాడు బీధివెంట ఒక వ్యక్తి,
“ముక్కులు, చెవులు కొంటాం!” అంటూ
వచ్చాడు. పావుకారు ఆ మనిషిని పిలిచి
“ఏమిటి నువ్వు కొనేది?” అని అడిగాడు.

“బాబూ, మనుషుల ముక్కులూ,
చెవులూ కొంటాం,” అన్నాడు కొత్తమనిషి.

“ఎంత ధర యిస్తావ్?” అన్నాడు
పావుకారు.

“గొప్ప వంశం వాళ్ళవైతే ముక్కు,
రెండు చెవులూ కలిపి అయిదువందలు,”
అన్నాడు వచ్చిన మనిషి.

పావుకారు ఆ మనిషికి దీవాన్సాహెబ్ ను
చూపించి, “ఈయన గొప్ప రాకుండు వంశ
స్థుడు. ఈయన తల ప్రస్తుతం నాదే. కనక
అయిదువందలూ ఇచ్చి ఈయన ముక్కు,
చెవులూ కొనుక్కుపో!” అన్నాడు.

దీవాన్ సాహెబ్ కు హడలెత్తింది.

“అయ్యా, పావుకారు గారూ, ఇది
న్యాయంకాదు,” అన్నాడాయన.

“ఎందుకు న్యాయంకాదు. ఈ తల నా
సొత్తు. దీనిని నేను ఎంతో డబ్బు తగలేసి
పోషిస్తూ వస్తున్నాను,” అన్నాడు పావుకారు.

“మనం న్యాయాధికారి దగ్గరికి వెళ్ళి
ఆయన సలహా తీసుకోవటం భావ్యంగా
ఉంటుంది,” అన్నాడు దీవాన్సాహెబ్.

ఇద్దరూ మరోసారి న్యాయాధికారి దగ్గరికి
వెళ్ళారు. న్యాయం చెప్పమన్నారు.

“పావుకారుకు మీ ముక్కు, చెవులు
అమ్మే అధికారం తప్పకుండా ఉన్నది.
లేదని మీరు వాదించేపక్షంలో ఆయన
ఇంతకాలమూ మీ తలను మీ తరపున
పోషించాడన్నమాట. అందుచేత మీకింద
పావుకారు చేసిన ఖర్చుంతా మీరు పావు
కారుకు ఇచ్చుకోవలసి ఉంటుంది!”
అన్నాడు న్యాయాధికారి.

మారు మాటాడకుండా దీవాన్సాహెబ్
తనకున్న కొద్దిపాటి ఆస్తిని పావుకారుపేర
పెట్టి ఆ గ్రామం విడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

నాలుగో దొంగ

ఒక దేశంలో ముగ్గురు గజదొంగలుండే వారు. వారు రోజుకొక దొంగతనం చేసినా వారిని పట్టటం ఎవరికీ సాధ్యం కాలేదు. వాళ్ళు పేరు చెబితే ధనికులకు సింహ స్వప్నంగా ఉండేది. వాళ్ళను ఏవిధంగానైనా పట్టాలనే ఉద్దేశంతో ఆ దేశపు రాజు ప్రతి రాత్రి తానుకూడా ఒక దొంగలాగా వేషం వేసుకుని తిరగసాగాడు.

ఈవిధంగా కొన్ని రాత్రులు తిరగగా తిరగగా ఒక చీకటి రాత్రి రాజుకు దొంగలుండే స్థలం చిక్కింది. రాజు అక్కడికి చేరుకునేసరికి ఆ దొంగలు ఆ రాత్రి తాము చేయదలచిన దొంగతనం గురించి ఆలోచిస్తున్నారు.

కొత్త దొంగను చూడగానే గజదొంగలకు, కొంత అనుమానంకలిగి: “ఎవరు నీవు? ఇక్కడికి వీం పనిమీద వచ్చావు?” అని అడిగారు.

“నేనూ దొంగనే. ఈ ప్రాంతాల మీరు చాలా గొప్ప దొంగలని విని మీకు నాశక్తి చూపించ వచ్చాను,” అన్నాడు రాజు.

దొంగలు నవ్వి, “మా శక్తులనుగురించి నీకేమైనా తెలుసా?” అని అడిగారు.

“తెలియదు. చెప్పండి, వింటాను!” అన్నాడు రాజు.

“నేను ఎంతలావు తాళాన్నయినా పూచికపుడకతో తీయగలను,” అన్నాడు మొదటి దొంగ.

“నేను భూమికి చెవిపెట్టి అలకించానంటే డబ్బు ఎక్కడ ఉన్నదీ పసికట్టగలను,” అన్నాడు రెండో దొంగ.

“ఒకసారి చూసిన మనిషిని నేను ఏ మారువేషంలో ఉన్నా పోల్చగలను,” అన్నాడు మూడో దొంగ.

“నీకుగల శక్తి ఏమిటి?” అని ముగ్గురు దొంగలూ రాజును అడిగారు.

ఏం చెప్పాలో రాజుకు తోచలేదు. అందు చేత ఆయన ఈవిధంగా అన్నాడు:

“నేను బొటనవేలు కిండికి దించానంటే ఎవరినైనా యమలోకానికి పంపగలను. చూపుడువేలు పైకి ఎత్తానంటే చావటానికి సిద్ధంగా ఉన్నవాళ్ళుకూడా బతికి బయట పడతారు.”

ఈ మాటవిని ముగ్గురు దొంగలూ సంతోషించారు. తమ అంత శక్తిసామర్థ్యాలు కలవాడూ, తెలివైనవాడూ తోడు వచ్చాడనుకున్నారు.

“ఈరాత్రి ఎక్కడికి దొంగతనానికి పోదాం?” అని అడిగాడు రాజు.

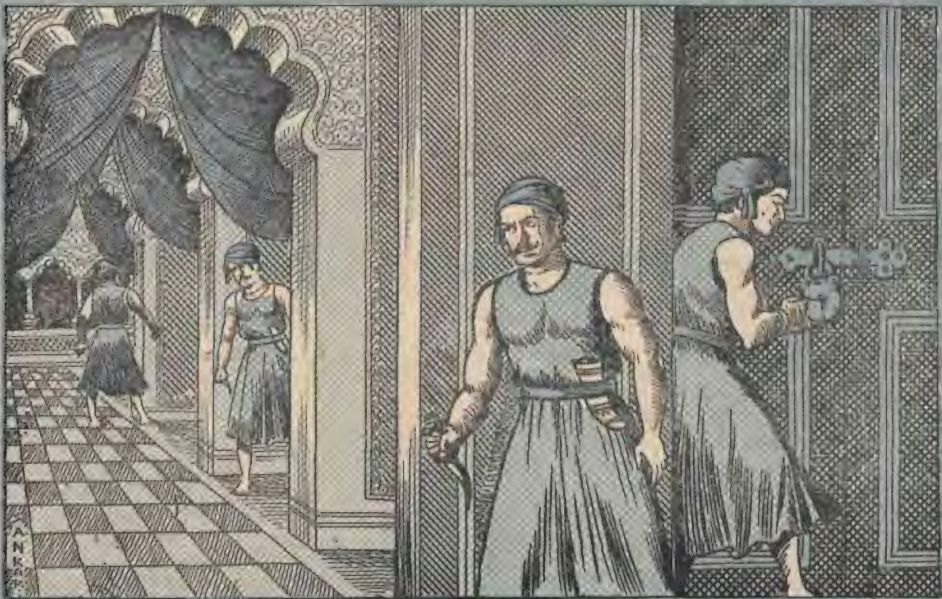
“నీయిష్టం! నువ్వు కోరుకున్న చోటికి పోదాం. మా శక్తిసామర్థ్యాలు నువ్వే చూతువుగాని!” అన్నారు దొంగలు.

“అయితే, రాజుగారి ఖజానా కొల్లగొడదాం!” అన్నాడు రాజు.

నలుగురూ కలిసి రాజప్రాసాదానికి బయలుదేరారు. పహరావాళ్ళ కంటిబడకుండా లోపలికి చేరారు. రెండో దొంగ నేలకు చెవిపెట్టి ఆలకించి :

“ఖజానా ఈవైపుగా వుంది. జాగ్రత్తగా నడవండి!” అని చెప్పాడు.

నలుగురూ అటుకేసి వెళ్ళారు. ఖజానాకు పెద్దతాళం వేసివుండి, కాని దాన్ని

మొదటి దొంగ క్షణంలో ఊడదీశాడు.
దొంగలు లోపల ప్రవేశించారు.

ఈ సమయంలో రాజు వాళ్ళకు తెలియ
కుండా వెళ్ళిపోయి తన భటులను
పంపాడు. గజదొంగలు ముగ్గురూ సొత్తుతో
సహా పట్టుబడ్డారు.

మర్నాడు వారిని విచారణకు దర్బారుకు
తెచ్చారు. నింహాసనం మీద కూర్చున్న
రాజును చూస్తూనే మూడో దొంగ తన తోటి
వాళ్ళతో, "ఈయనే నిన్న మనతో దొంగ
తనానికి వచ్చిన కొత్తమనిషి!" అని
చెప్పాడు.

విచారణఅంతా అయిపోగానే రాజు తన
కుడిచేతి బొటనవేలు కిందికి తిప్పాడు.
గజదొంగలకు మరణశిక్ష విధించబడింది.

మర్నాడు ఉదయం వారిని ఉరికంబం
వద్దకు తీసుకుపోయారు. అధికారి ఒకడు
వచ్చి, "మీ ఆఖరు కోరిక ఏమిటి?" అని
దొంగలను అడిగాడు.

"రాజుగారిని ఒక్క ప్రశ్న అడగాలి.
అదే మా ఆఖరు కోరిక!" అన్నారు
దొంగలు.

రాజుగారు వచ్చాడు.

"మీరు సన్నడగగోరే ప్రశ్న ఏమిటి?"
అన్నాడాయన.

"మరేంలేదు, మహాప్రభూ! మా శక్తులు
మీకు ప్రదర్శించాం. మీశక్తులను గురించి
మాకు రెండు విషయాలు చెప్పారు.
అందులో ఒకటే ప్రదర్శించారు. రెండవది
కూడా చూసి సంతోషించాలని మాకోరిక!"
అన్నాడు మూడో దొంగ.

రాజు చిరునవ్వు సవ్వి తన చూపుడు
వేలు పైకెత్తాడు. వెంటనే రాజభటులు
వచ్చి గజదొంగల కట్టు విప్పేసి, ఉరికంబం
నుంచి దించేశారు.

తరువాత ఆ గజదొంగలు దొంగతనాలు
మాని రాజుదగ్గరే కొలువుంటూ, రాజుగారి
పట్ల ఎంతో భక్తిగా కాలంగడిపారు.

ఔదార్యం

రెండువేల సంవత్సరాలక్రితం చీనా దేశంలో సో-పో-తావు అనే వృద్ధుడుండేవాడు. ఆయన పేరుపడిన పండితుడు. కాని ఆయన పాండిత్యానికి మెచ్చి ఆదరించే దాతలు లేక దారిద్ర్యం అనుభవించేవాడు.

దూరాన చూ రాజ్యానికి రాజుగా ఉంటున్నవాడుకూడా గొప్ప పండితుడే. ఆయన పండితులను ఆదరించి, దగ్గర ఉంచుకుని, వస్తువాహనా లిస్తాడని ప్రతితి. ఆయనవద్దకు వెళ్ళి సన్మానాలు పొందవలసిందని తావుతో అనేకమంది మిత్రులు చెప్పారు. మిత్రుల మాటలు తోసివెయ్యలేక తావు తనవద్ద గల కొద్దిపాటి ఉన్న దుస్తులూ, ధనమూ తీసుకుని చూ రాజ్యానికి కాలినడకను ప్రయాణమయ్యాడు.

అనేకవందల మైళ్ళు వెళ్ళాలి. కొండల మీదుగా కష్టపడి ప్రయాణం చేయాలి. దారిమధ్యలో చలికాలం సంప్రాప్తమయింది.

ఎక్కడైనా కొద్దిరోజులు విశ్రాంతి తీసుకుందామని, ఒక చుట్టో యాంగ-చియావు-అయీ అనేవాడి ఇంటికి వెళ్ళాడు.

అయీ తావుకు చక్కగా అతిథి సత్కారం చేశాడు. తావు పండితుడని తెలిసి అయీ మరింత ఆనందించాడు. అయితే అయీ మాత్రం సామాన్యుడు కాదు. ఆయనవద్ద ఉన్న పాతగ్రంథాలు చూస్తే అయీ తనకంటే చాలా రెట్లు పాండిత్యం గలవాడని తావుకు తెలిసిపోయింది. ఆయనతో పాండిత్య చర్చలు జరిపి తావు ఈ విషయం మరింత గట్టిగా రుజువుచేసుకున్నాడు.

“చూ దేశపురాజు పండితులను గొప్పగా సత్కరిస్తాడట. ఆయనను చూడబోతున్నాను. నీవు కూడా నావెంటే రారాదా?” అని అడిగాడు తావు. అయీ ఒప్పుకుని, చలి దుస్తులూ, డబ్బూ తీసుకుని బయలుదేరాడు.

ఇద్దరూ కలిసి కొన్నాళ్ళు ప్రయాణం సాగించిన అనంతరం మంచు తుఫాను వచ్చింది. లియాంగ్ పర్వతాలమధ్య వాడిద్దరూ ఈ మంచుతుఫానులో చిక్కుకున్నారు. ఇంకా నాలుగురోజులు నడిస్తే గాని వారు చూడేశం చేరలేరు. కాని ఈ తుఫానులో వారు అడుగు తీసి అడుగువేసే ఆస్కారం లేదు. వారు చలికి చచ్చిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ముఖ్యంగా ముసలి వాడైన తావూ చాలా దీనస్థితిలో ఉన్నాడు. ఆయన ఆయితో ఈ విధంగా అన్నాడు:

“నాయనా, నాపని అయిపోయింది. నేనెలాగూ చూడేశం చేరలేను. నా చలి

బట్టలుకూడా నీవే వేసుకుంటివా ముందుకు సాగగలవు, చూరాజును సందర్శించగలవు. నాబట్టలిస్తాను, తీసుకో.”

దీనికి ఆయి ఎంతమాత్రమూ ఒప్పుకోలేదు. “వెళితే ఇద్దరమూ వెళదాము. లేక పోతే చలికి ఇద్దరమూ చచ్చాము. మీ చలి బట్టలు తీసుకుని మీ మరణానికి కారణ భూతుణ్ణి కావటానికి అసలే ఒప్పును,” అన్నాడు ఆయి.

“నాయనా, నీవు యువకుడివి. నేను కాటికి కాళ్ళు చాచుకుని ఉన్నవాణ్ణి. చూరాజు నాకు సన్మానంచేస్తే ఎంత, చెయ్యకపోతే ఎంత? అదీకాక, నీవు

నాకన్న గొప్ప పండితుడివి!” అని చెప్పి చూశాడు తాపూ. అయీ వినిపించుకోలేదు.

మంచి తప్పించుకోవటానికి వారిద్దరూ ఒక గుహలో తలదాచుకున్నారు.

“ఎక్కడైనా నాలుగు పుల్లలు దొరికితే చలిమంట వేసుకోవచ్చునే!” అన్నాడు తాపూ. అయీ పుల్లలకోసం బయటికి వెళ్ళాడు.

అయీ తిరిగి వచ్చేలోపుగా తాపూ తన చలిబట్టలు విడిచి గుహలో పెట్టి, వెలపల పున్న మంచుగోతిలోకి దూకేశాడు.

అయీ తిరిగి వచ్చి చూసేసరికి గుహలో తాపూ బట్టలు మాత్రమే ఉన్నాయి. బయటికి వచ్చి వెతకగా మంచుగోతిలో తాపూ శరీరం దొరికింది.

తనకోసం ప్రాణాలు త్యాగంచేసిన తాపూ బౌద్ధార్యం తలుచుకుని అయీ చాలా దుఃఖించాడు. ఆయన శవాన్ని ఆ గుహలోనే భద్రంచేసి, తాపూ వినర్జించిన బట్టలు ధరించి, అయీ క్షేమంగా చూడేశం చేరాడు.

చూడేశపు రాజు అయీ పాండిత్యానికి సంతోషించి, తన ఆస్థాన కవిగా నియమించి, చాలా ధనమూ, వస్తువాహనాలూ ఇచ్చాడు.

ఇంత సన్మానమూ పొందుతూ అయీ కంట తడిపెట్టటం రాజు గమనించి, కారణమేమని అడిగాడు.

“ప్రభూ! నా పాండిత్యాన్ని మీరింతగా గౌరవిస్తున్నారు. తాపూ బౌద్ధార్యం ముందు నా పాండిత్యం ఏపాటి?” అన్నాడు అయీ.

తాపూ చేసిన త్యాగం విని రాజు చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఆయన అయీతోనహా, తాపూ శవం భద్రంచేసిన గుహవద్దకు వెళ్లి, వైభవంగా తాపూకు అంత్యక్రియలు చేయించి, అక్కడే సమాధి కట్టించాడు.

అయీ ప్రతివిడూ ఆ సమాధివద్దకు వెళ్లి అశ్రుతర్పణలు విడిచివస్తూ వుండేవాడు. ఆయన అనంతరం చీనాదేశంలోని కవి పండితులకు తాపూ సమాధి ఒక గొప్ప యాత్రాస్థలం అయింది.

గర్వభంగం

వారణాసి నగరంలో పూర్వం ఒక ఇల్లాలుండేది. తాను మహా పతివ్రతనని అమెకు గర్వంగా ఉండేది. భర్త భోజనం చెయ్యక పూర్వం తాను భోజనం చేసేది కాదు. భర్త ఊరికి వెళ్ళితే ఆయన భోజనం చేస్తాడో లేదో, ఎప్పుడు చేస్తాడో, ఎలాటి భోజనం చేస్తాడో అన్న సంగతంతో పచ్చిమంచినీళ్లు తాగి పస్తులు పడుకునేది.

అవిడకు గల ఈ చాదస్తాన్ని చూసి ఇరుగుపొరుగు అమ్మలక్కలు నవ్వుకునే వారు. ఆవిడ మాత్రం ఇతర స్త్రీలను అక్షేపించేది.

"మీకు పతివ్రతాధర్మం ఏమీ తెలీదు. భర్త ఏపూట అయినా రాదని తోస్తే భోజనం చేసేస్తారు. ఒకపూట పస్తు పడుకుంటేనేం? భర్త ఊళ్ళో లేకపోతే నిశ్చింతగా మూడు పూటలా అరగిస్తారు. పొరుగుూరు వెళ్ళిన మనిషి ఏమైనా తిన్నాడో లేదో అన్న విచా

రమే ఉండదు మీకు. నే నెన్నడూ అలా చేయలేను," అని ఉపన్యాసాలుదంచేది.

ఈ ఉపన్యాసాలు విన్నవాళ్ళకి కోపాలు రాసాగాయి. "ఈవిడ తన చాదస్తం మనకు కూడా అంటగట్ట ప్రయత్నిస్తుందేమిటి?" అని వారిలో వారు అనుకుని, తమ భర్తలతో చెప్పారు. వారు ఆమె భర్త ఎదట ఆమెను గురించి కొంచెం వెటకారంగా మాట్లాడసాగారు.

ఇదంతా భరించలేక ఆమె భర్త ఆమెకు మంచి గుణపాఠం నేర్పి ఆమెకు గర్వ భంగం చేయాలనుకున్నాడు. ఆయన రోజూ భోజనానికి ఆలస్యంగా రాసాగాడు. ఒక్కొక్కపూట అసలు భోజనానికి వచ్చేవాడేకాదు.

ఒకొకసారి ఉన్నట్టుండి హఠాత్తుగా భార్యకు చెప్పకుండా పొరుగుూరు వెళ్లి రెండు మూడు రోజులదాకా వచ్చేవాడుకాదు.

ఇందువల్ల అతని భార్యకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతూండేది. అయినా అవిడ పత్రివ్రతాధర్మాన్ని పళ్ళబిగువున ఆచరిస్తూ అవస్థపడుతూండేది. భోజనంవేళకు సరిగా ఇంటికి రమ్మని భర్తను కోరేది.

ఒక ఉదయం వంటవేళకు భర్త భార్యతో, "ఏమే, ఇవాళ పంచభక్త్య పరమాన్నాలు చెయ్యి. సుఖంగా భోజనంచేసి చాలా కాలమయింది," అన్నాడు.

భార్య సంతోషించింది. ఆమెకూడా సుఖంగా భోజనంచేసి చాలాకాలమయింది. "భోజనానికి అలస్యంచేయక వేళకురండి!" అని భర్తను హెచ్చరించి, వంటఇంట్లోకి

వెళ్ళి, తనకిష్టమైన పిండివంటలూ, కూరలూ, పరమాన్నమూ చేసి భర్తకోసం ఎదురుచూడసాగింది.

కాని ఎంతసేపు చూసినా భర్త రాడు. చివరకు మిట్టమధ్యాన్నం దాటినాక ఆయన వచ్చాడు.

"ఎప్పుడనగా వంట అయింది! భోజనానికి రండి," అన్నది భార్య.

"ఇదుగో, చెరువులో స్నానం చేసి క్షణంలో వస్తాను," అంటూ భర్త గబగబా వెళ్లిపోయాడు. కాని ఆయన ఎంతకూ రాడు! భార్యకు ఒకవంక ఆకలి దహించుకుపోవటమే గాక, తన కిష్టమైన వంట

కాలు ఎదురుగా కనిపించటంవల్ల మరింత బాధగా ఉంది.

ఘృత్తిగా రెండుగంటలు గడిచాక భర్త వచ్చాడు. పచ్చాడుకదా అని భార్య సంతోషించింది. కాని లోపలికి వస్తూనే ఆయన కాస్తా కళ్ళు తేలవేసి నట్టింట్లో విరుచుకు పడిపోయాడు. భార్య దగ్గరికి వెళ్ళి చూసేసరికి, రెండుగంటలపాటు చెరువులో నానిన భర్తశరీరం భార్యచేతికి చల్లగా, తగిలింది.

భర్త చచ్చిపోయాడనుకున్నది భార్య. ఏడిచి కేకలు పెడితే నలుగురూ వచ్చి చూసి ఆయన ప్రాణం పోయిందో లేదో తేల్చిచెబుతారు. కాని నిజంగా ప్రాణం పోయేవుంటే తన నోట మట్టే! చేసిన వంట కాలు ముట్టుకునే యోగం ఉండదు. తినదలిస్తే భర్తస్థితి తేలకముందే తినాలి.

భార్య చప్పన వంటఇంట్లోకి వెళ్ళి తన కిష్టమైన వంటకాలన్నీ కడుపునిండా తినేసింది. అమె చెయ్యి కడుక్కుని తిరిగి

వచ్చేసరికి నట్టింట భర్త ఇంకా అదే తీరుగా పడిఉన్నాడు.

అప్పుడా యిల్లాలు, "అయ్యో దేవుడా!" అని శోకాలు ప్రారంభించింది. నలుగురూ చేరారు, "ఏమిటేమిటి?" అని అడిగారు.

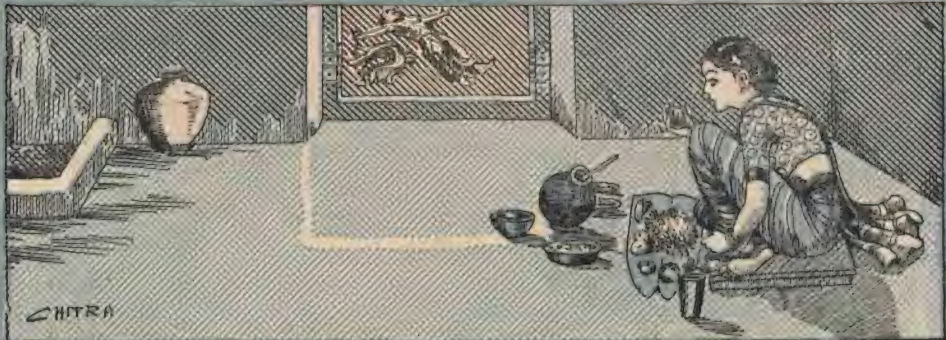
"చేసిన పిండివంటలైనా తినకుండా పోయావా, దేవుడా?" అని శోకాలుపెట్టింది.

"నే తినకపోయినా నువ్వు తిన్నావు గాదుటే?" అంటూ భర్త లేచి కూచున్నాడు.

చూడవచ్చిన వారందరికీ జరిగినదంతా తెలిసిపోయింది. భర్త చేసిన మోసానికి భార్యకు చచ్చే సిగ్గయిపోయింది.

"ఈ భాగ్యానికేనా, తల్లీ మా అందరికీ పాతివ్రత్యం బోధించావా?" అంటూ అమ్మ లక్కలంతా అవిజ్ఞి చెప్పడుమాట లని మరీ వెళ్ళారు.

అదిమొదలు ఆ యిల్లాలు ఎవరికీ పతి వ్రతాధర్మాలు బోధించి ఎరగదు, ఇతర స్త్రీలనుగురించి వేళాకోళం చేసేవిరగదు.

CHITRA

14

[సమరసేనుడు, శివదత్తుడి భటులతో కలిసి అతడున్న వల్లెకు బయలుదేరుడుగదా? అతడు వల్లెను నమిపించేసరికి వ్యామదత్తుడి సైనికులు వల్లెను కాల్చివేయటం కనిపించింది. అక్కడ శివదత్తుడి భటుడొకడు తమ నాయకుడు పారిపోయాడని చెప్పాడు. అతడికోసం బయలుదేరిన సమరసేనుడు కొంతలమవ్య చిక్కుకుపోయాడు. తరవాత—]

సమరసేనుడు ఒక పెద్ద రాయివేసక దాక్కుని ఏనుగుకేసి చూస్తున్నాడు. అతడి వెంటువున్న సైనికులుకూడా ప్రాణాలు అరచేత పెట్టుకుని వణికిపోతున్నారు. ఒక గొప్ప ఏనుగులమంద ఆ సారంగంనుంచి వెలువడి తమను సుగ్గుసుగ్గుగా తొక్కి వేస్తుందేమో అని వాళ్ళ భయం. వాళ్ళ చాలా చిన్నబాగాలో చిక్కుకుపోయారు. అక్కడనుంచి పారిపోవాలంటే సులభం కాదు. అన్నివైపులా ఎత్తుగా వున్న కొండ రాళ్ళు మార్గాన్ని అటంకపరుస్తున్నవి.

ఇలా భయంతో కంపించిపోతున్న సైనికులకూ, సమరసేనుడికీ ఒకేసారి ఇద్దరు ముగ్గురు అరిచినట్టు ఆర్తనాదం వినిపించింది. ఆ ధ్వని గుహకు అవతల భాగా న్నుంచి వస్తున్నది. కాని తాము వున్న చోటునుంచి బయటకు రావటం ఎలా?

అందరూ ఇలాంటి ఆలోచనలతో టెకమక అవుతూండగా, ఏనుగు అన్నిడిక్కులూ పరికించిచూసి పెద్దగా ఘంకరిస్తూ—యిది వరకు సమరసేనుడూ, సైనికులూ వచ్చిన గుహలోకి జొరబడింది. కొద్దిసేపట్లోనే అది

జలపాతంలోనుంచి పోతూ న్నట్టు నీరు కలిరుబెట్టుబడిన శబ్దం వినిపించింది.

ముందుగా సమర సేనుడు తను దాక్కున్న బోటునుంచి బయటికి వచ్చాడు. అవెంటనే సైనికులు బయటికివచ్చి అతణ్ణి సమీపించారు. గుహకు అవతలనుంచి వస్తున్న ఆర్తనాదం మధ్యమధ్య విసబడతూనే వుంది.

“ఎవరో మహా విపత్తులో చిక్కుకున్నట్టుంది?” అన్నాడు ఒక సైనికుడు.

“అందుకు సందేహంలేదు. కాని ఏనుగు అంత హఠాత్తుగా అటునుంచి ఎందుకు పారిపోయి వచ్చివుంటుంది? బహుశా శత్రువులు మనకొసం పన్నిన వల కాదుగదా?

అది నిజంగా ఆర్తనాదమా లేక...” సమర సేనుడు యిలా చెప్పతూండగానే గుహ అవతలనుంచి పెద్ద కల్లోలం జరుగుతున్నట్టు అరుపులు వినిపించినై.

సమర సేనుడు యిక ఆలోచించి లాభం లేదనుకున్నాడు. గుహకు అవల వున్నవాళ్ళు శత్రువులైనా, మిత్రులైనా—ఏదో ప్రమాద పరిస్థితిలో వున్నారు. కనుక ధైర్యంగా ముందుకు పోయి అదేదో తెలుసుకోవటం అవసరమనుకున్నాడు.

సమర సేనుడు సైనికులను హెచ్చరించి ముందు నడిచాడు. సన్నని గుహలోనుంచి కొద్దిదూరం నడిచేసరికి అవల గుహద్వారం, దానిని ఆనుకునే ఒక నీటిమడుగు కనిపించినై. ఆ నీటిమడుగులో ఊడలు దించుకున్న కొన్ని చెట్లూ, బాగా ఎత్తుగా పెరిగిన నీటిజమ్మూ వుంది.

సమర సేనుడు మరికొద్ది దూరం వెళ్లే సరికి ముగ్గురు మనుష్యులు మోకాలు బంటి నీటిలో స్తంభాలకు బంధింపబడి వుండటం కంటబడింది. సమర సేనుణ్ణి చూడగానే వాళ్ళు మరింత పెద్దగా అరుస్తూ గోలచేయసాగారు.

పరిస్థితి ఏమిటో సైనికులకుగాని సమర సేనుడికిగాని అవగాహన కాలేదు. స్తంభ

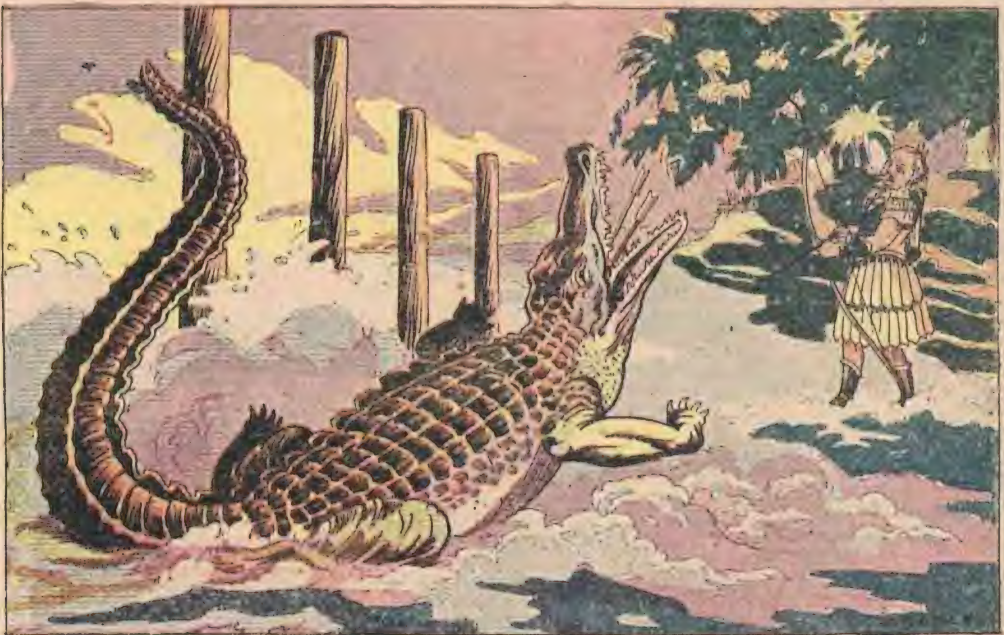
లకు కట్టబడివున్న వ్యక్తులకు తక్షణం దాపురించబోతున్న ప్రమాదం ఏమివున్నట్టు లేదు. వారి పక్కలగాని, చుట్టుపక్కల గాని ఎవరూ లేరు. తమను చూచికూడా, వాళ్ళెందుకు అంత పెద్దగా ఆరుస్తున్నారు? అన్న ఆశ్చర్యం సమరసేనుడికి కలిగింది.

బంధింపబడివున్న ముగ్గురనూ చేరాలంటే సమరసేనుడు నీటిమడుగులో దిగి కొంతదూరం వెళ్ళాలి. మడుగు అంతలోతు కాదని అక్కడ పెరిగిన నీటిజమ్మునుబట్టి తెలుస్తూనే ఉంది. సమరసేనుడు కత్తి, అంబులపాచీకూడా సర్దుకుని నీటిలో దిగాడు. సైనికులు అతణ్ణి అనుసరించి

నడుస్తున్నారు. వారు మడుగులో కొద్ది దూరం నడిచేసరికి, కర్ణపుటాలు బద్దలయేలా ముగ్గురు బంధితులూ ఒక్కసారి కేకపెట్టారు. మరుక్షణంలోనే నీటి మడుగుతా ఆల్లకల్లోలం అయిపోయింది.

సమరసేనుడు నివ్వెరపోయి చూస్తున్నాడు. ఎదురుగా పెద్ద మొసలి నోరుతెరిచి అతడి వైపుకే వస్తోంది. క్షణంలో అతడు పరిస్థితి గ్రహించాడు. బంధితులు అంత గోలచేయటానికి కారణం యీ భయంకర మైన మొసలే!

కత్తి ఒరలోపెట్టి సమరసేనుడు బాణం ఎక్కుపెట్టాడు. మొసలి పెద్దగా నోరు

తెరిచి కేరలుచాస్తూ ముందుకు రాసాగింది. దానిని కొంచెం దగ్గరకు రానిచ్చి సమర సేనుడు బలంకొండికి బాజాలు దాని నోటిలోకి గురిగా కొట్టాడు. ఆ దెబ్బతో మొసలి నీటిలో ఒక క్షణకాలం గిలగిల కొట్టుకుని, తిరిగి ముందుకు రాసాగింది. మెరుస్తున్న దాని కళ్ళు భయం కలిగిస్తున్నవి.

ఈసారి సమర సేనుడు తన కత్తితో దాని మీడికి లంఘించి బలంగా దాని వెన్ను మీద రెండు పోట్లు పొడిచాడు. మొసలి చావుదెబ్బలు తిని నీటిలో తన్నుకోసాగింది. భయకంపితులై చూస్తున్న సైనికులకు ప్రాణం తెప్పరిల్లినట్టయింది.

తరవాత స్తంభాలకు కట్టివేయబడిన వాళ్ళను సమీపించాడు సమర సేనుడు. వాళ్ళ ముఖాలు చూడగానే సమర సేనుడికి కలిగిన ఆశ్చర్యం అంతా యింతా కాదు. ఆ ముగ్గురూ—తను గుహలో వ్యాఘ్రుడైతే భటులవల్ల బంధింపబడక పూర్వం తనతో వున్నవాళ్ళు. కాని నాలుగోవా డేమయినట్టు? సమర సేనుణ్ణి చూడగానే ఆ ముగ్గురు సైనికులూ అమితాశ్చర్యం చెందారు. వారి ఆనందానికి మేరలేదు. తలవని తలంపుగా ప్రాణరక్షణ జరగటమే కాక, తమ నాయకుడు కూడా కనిపించాడు.

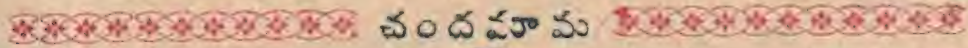
“సేనానీ, మిమ్మల్ని చూడగలిగిన అనుకోలేదు,” అన్నాడు ఒక సైనికుడు.

“ఆ నాలుగో సైనికుడెక్కడ?” అని అడిగాడు సమర సేనుడు.

“సేనానీ, అతణ్ణి మీరు చంపిన మొసలి పొట్టన బెట్టుకున్నది. సమయానికి మీరు రాకున్నట్లయితే మేమూ అతడి దారినే పోయేవాళ్ళం,” అని జవాబిచ్చారు సైనికులు.

“మీరు ఎవరివల్ల యీవిధంగా బంధింపబడ్డారు?” అని అడిగాడు సమర సేనుడు.

సైనికులు జరిగినదంతా కొద్దిలో చెప్పారు. తమ నాయకుణ్ణి వెతుక్కుంటూ వాళ్ళు కూడా గుహలోని రహస్యద్వారం

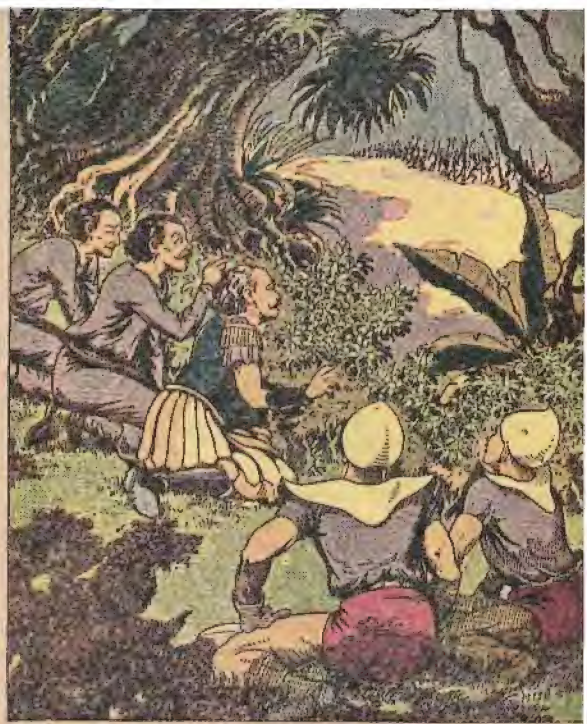
గుండూ యీ ప్రాంతానికి వచ్చారు. ఇక్కడ వారిని వ్యాఘ్రుడైతూ భటులు బంధించి, తమ నాయకుడి అజ్ఞప్తకారం, యీ మడుగులో మొసలికి అహరంగా విడిచిపెట్టారు.

“మమ్మల్ని వాళ్ళు యిక్కడ బంధించి వెళ్ళిపోయి ఎంతకాలం కాలేదు. ఆ చెట్ల చాటునుంచి పరికిస్తే వాళ్ళు వెళ్లేమార్గం కనబడుతుంది,” అన్నారు సైనికులు.

అందరూ అక్కడ వున్న చెట్లచాటుకు వెళ్లి చూశారు. వ్యాఘ్రుడైతూ తన భటులతో బాసులుతీరి పోతూవుండటం వాళ్ళకు కనిపించింది. సమరసేనుడు వ్యాఘ్రుడైతూ మూకను చూడగానే పళ్ళు కొరికాడు. కాని తనదగ్గరవున్న కొడ్డిమంచి సైనికులతో తమ చేయగలిగిం దేమీలేదు. ముందు శివదత్తుడి వునికి ఎక్కడో తెలుసుకోవటం ముఖ్యం.

సమరసేనుడు యిలా ఆలోచించేటంతలో ఒక సైనికుడు చిన్న కేకవేసి చెట్టుకొమ్మలకేసి చేయి చూపాడు. అక్కడ ఒక కొమ్మనుంచి ఒక కాయితం వేళ్లాడు తోంది. సమరసేనుడు అశ్చర్యపోయి దానిని అందుకొని అత్యంతగా విప్పి చూశాడు. అందులో యిలా రాయబడివుంది:

“ఇది భయంకర ప్రవేశం. త్వరగా ఈ ప్రాంతాన్ని విడిచిపొండి.”

అది శివదత్తుడి హెచ్చరికే అని సమరసేనుడు గ్రహించాడు. చాలా హడావిడిలో రాయబడినట్టు, కదురుగా లేని అకరాలను బట్టి తెలుస్తూనే వుంది. వెంటనే అక్కడి నుంచి కదలటం క్షేమమని నిర్ణయించు కున్నాడు సమరసేనుడు.

సమరసేనుడు వచ్చినదారినే వెనక్కు పొదలిచాడు. కాని ఒక సైనికుడు ఒక గుహకేసి చూపుతూ, “చూడండి, ఈ గుహ వైపుకు చాలామంది మనుషులు నడిచినట్టు మార్గం కనబడుతోంది,” అన్నాడు.

సమరసేనుడు అటుకేసి నాలుగైదడుగులు వేసి పరిశించి చూశాడు. సైనికుడు

చెప్పినది నిజమే అనిపించింది. ఒకవేళ శివదత్తుడు యీ మార్గంనుంచే ప్రయాణించాడా అన్న అనుమానంకూడా అతడికి కలిగింది.

సమరసేనుడు గుహను సమీపించి లోపలకు తొంగిచూశాడు. అంతా చీకటి మయం. సైనికులలో ఒకడు కాగడా వెలిగించగా, ఆ వెలుగులో ముందుకు నడిచాడు.

కొంచెందూరం వెళ్ళేసరికి వాళ్ళకు కనబడిన దృశ్యం భయాన్ని, ఆశ్చర్యాన్ని కూడా కలిగించింది. ఒక చోట రాతితో చెక్కబడిన సింహాసనం! దానిచుట్టూ మానవాకారంలో వున్న విగ్రహాలు! వాళ్ళ పోలికలూ, ధరించిన ఆయుధాలూ చూస్తే అటవికులలా కనపడ్డారు.

“ఇది ఎవరో అటవిక నాయకుడి సమాధి స్థలం కావచ్చు! ఏదయినా-యింత భయంకర ప్రదేశాన్ని నే నెక్కడా చూడలేదు. ఆ అటవికుల భయంకర విగ్రహాలు చూస్తూంటే—నాకు ఏకాకిమాంత్రికుణ్ణి చూసినప్పటికంటే ఎక్కువ భీతి కలుగుతోంది,” అన్నాడు సమరసేనుడు.

తమ నాయకుడే యిలా అనేసరికి యిక సైనికుల భయానికి, భీతికి కట్టలు తెగినై. వాళ్ళు ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూచు

కొన్నారు. మరి భీతిచెందిన ఒక సైనికుడు వెనక్కు పారిపోసాగాడు.

సమరసేనుడు తను అనాలోచితంగా అన్న మాటలకు చాలా నొచ్చుకున్నాడు. నాయకుడు ఎన్నడూ, ఎలాంటి పరిస్థితులలోనూ భయపడుతూన్నట్టు బయటకు తెలియనీయకూడదు.

సమరసేనుడు తతిమ్మా సైనికులకు ధైర్యంచెప్పి, గుహవ్వారంకేసి బయలుదేరాడు. ఈ ప్రదేశాన్ని ఎంత త్వరగా వదిలిపోతే, తనకూ తన సైనికులకూ అంత క్షేమం అనిపించిందతడికి. శివదత్తుడు ఎక్కడ వున్నదీ తెలుసుకోవటం చాలా

కష్టసాధ్యంగానే కనిపించింది. శివదత్తుడి సంగతి వదిలేసి—తను తిరిగి బయలుదేరిన చోటుకు వెళ్లిపోదామా అనుకున్నాడు. కాని అక్కడా పరిస్థితులు తనకేమంత అనుకూలంగా లేవు. ఒకవైపున వికాశిమాంత్రికుడి బెడద, రెండోవైపున కుంభాండుడు!

ఎన్ని కష్టాలకైనా వోర్చి శివదత్తుణ్ణి కలుసుకోవటమే ఉత్తమం అనుకున్నాడు సమరసేనుడు. దేవీప్రసాది తమైన త్రిశూలం ఎక్కడవున్నదీ అతడికి తెలుసు. వికాశి, చతుర్వేత్తుల గురువైన శాక్తేయుడిది ఆ త్రిశూలం. కనుక దాని శక్తికి తెరుగు వుండదు!

కాని శివదత్తుడి ధోరణికూడా సమరసేనుడికి కొంత అనుమానం కలిగింది. నిజంగా ఆతడు తనకు మిత్రుడా లేక అలా నటించుతున్నాడా?

నావలోని ధనరాసులూ, దాన్ని కాపాడుతున్న నాగకన్యా—వీళ్లందరికీ తెలుసు

నన్నది నిజం. వికాశిమాంత్రికుడూ, చతుర్వేత్తుడే కాక వాటికోసం వాస్తుదత్తుడూ, శివదత్తుడూకూడా ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ అందరి కొట్లాటలవధ్యాచిక్కుకుని తను అనవసరంగా కష్టాల పాలవుతున్నాడు.

ఇలా ఆలోచిస్తూ సమరసేనుడు గుహ బయటికి వచ్చాడు. ఎటు పోవటమూ అరిఅతడు అబోచించేటంతలో పెద్ద కేకలు వినబడటం, అవెంటనే బరిశేఖా, బాణాలూ విసురుగా మీదికి రావటం జరిగింది.

"శత్రువులు! రాళ్ళ చాటుకు పరుగెత్తుడి!" అని అరుస్తూ సమరసేనుడు రాళ్లగుట్టలకేసి పరుగెత్తాడు. భీకరంగా అరుస్తూ కొండలపైనుంచి బాణాలవర్షం కురిపిస్తూ చాలామంది సైనికులు కనిపించారు. వారెవరు? వ్యాఘ్రదత్తుడి సైనికులా, లేక కుంభాండుడి అటవికులా?

—(ఇంకా వుంది)

నిర్విదారుడు

పూర్వం ఒక రాజుండేవాడు. ఆయనకు సమస్త భోగభాగ్యాలూ ఉండేవి. దేశం సుఖక్షంగా వుంది. ప్రజలలో అశాంతి ఏమాత్రం లేదు. అయినా తనకు తగినంత సుఖంలేదని రాజుకు సందేహంగా ఉండేది.

"నాకన్న సుఖంగా ఉన్నవారెవరైనా దేశంలో ఉన్నారా?" అని రాజు తన మంత్రులనూ, సామంతులనూ అప్పడప్పడు అడుగుతూండేవాడు.

"మహాప్రభో! అది అసంభవం. ఈ రాజ్యంలోనే కాదు. భూమండలంలో ఎక్కడా తమకంటే సుఖి అయినవాడు ఉండేటందుకు ఎంతమాత్రం వీలులేదు," అని వాళ్లు సమాధానం చెప్పేవారు.

రాజు కి సమాధానం తృప్తి కలిగించేది కాదు. ఆయన ఒక సాయంకాలం మారు వేషంలో సమీపాన గల ఒక పల్లెలో తిరుగు తూండగా, ఒక పూరిగుడెసెలోనుంచి ఏక

తార మీటిర చప్పుడూ, ఆ వెంటనే శ్రావ్య మైన పాటా వినిపించాయి.

"ఆ పాట పాడే మనిషి పేదవాడే కావచ్చు. కాని వాడు నాకన్న నిర్విచారంగా ఉన్నట్టు కనబడుతున్నాడు. నేనలా నిశ్చింతగా పాడుకోలేను," అనుకుని రాజు అ గుడిసెలోకి తొంగిచూశాడు.

గుడిసెలో చిన్న గుడ్డిదీపం వెలుగు తున్నది. రాజు యీడువాడే ఒకడు చాప మీద కూచుని ఏకతార మీటుతూ మహా దానందంగా గొంతెత్తి పాడుతున్నాడు. వాడు మారువేషంలో వున్న రాజును చూడగానే, "రా, అన్నా! లోపలికి వచ్చి కూచో," అని ఆహ్వానించాడు.

రాజు లోపలికి వెళ్లి కూచుని, "చాలా అనందంలో వున్నట్టున్నావు. నీకేమీ విచారంలేదా? జీవితం ఎలా గడుస్తున్నది?" అని అడిగాడు.

నుంచి గిన్నెల మరమ్మతు కళాయి మొదలైనవన్నీ కొటలోనే చేయించుకోవాలని, విధులవెంట వచ్చేవారిచేత చేయించుకోరాదని ఆయన శాసించాడు.

ఆరోజు నగరానికి వచ్చిన పాటగాడికి దమ్మిడికూడా దొరకలేదు. వాడు వీధి వెంబడి ఆలోచిస్తూ పోతూండగా ఒక ఇంటి ముందు కట్టెలు పెళ్ళువేస్తూ ఒక పెద్ద మనిషి కనిపించాడు. పాటగాడు ఆయనతో: "అయ్యా, మీకెందుకువచ్చిన శ్రమయిది. నేను కట్టెలు పెళ్ళువేసి పెడతాను. నా కష్టానికి తగినవిధంగా కూలిడబ్బు లిప్పించండి," అన్నాడు.

"కూలివాడు దొరక్కనే చెయిచేసుకోవలసి వచ్చింది," అంటూ ఆ పెద్దమనిషి పాటగాడి చేతికి గొడ్డలి ఇచ్చాడు. అది మొదలు పాటగాడు రోజూ నగరానికి వచ్చి, ఇల్లిల్లా తిరిగి, కావలసినవారికి కట్టెలు కొట్టిపెట్టి, తనకు చాలినన్ని డబ్బులు దొరకగానే ఇంటికి వెళ్లిపోయి, వంటచేసుకుని భోజనంచేసి స్నిగ్ధంగా ఏకతారమీద పాడుకుంటూ రోజులు గడపసాగాడు.

వాడి స్థితి ఇప్పుడెలా ఉన్నదీ తెలుసుకోవటానికై మారువేషంలో ఒకనాటి సాయం కాలం రాజు వాడి గుడిసెవైపు వెళ్లాడు.

"నాకు ఏ చీకూ చింతా లేదు. రోజూ ఉదయమే లేచి నగరంలోకి వెళతాను. వీధి వీధి తిరుగుతాను. గిన్నెలకు మాట్లాడేస్తాను, కళాయి చేస్తాను. నాలుగుడబ్బులు సంపాదించుకుంటాను. నాకు కావలసిన కూరా నారా కొనుక్కుంటాను. ఇంట్లోకి వచ్చి వంట చేసుకుని తిని, నిద్ర వచ్చేదాకా నిశ్చింతగా పాడుకుంటాను. నే నెవరినీ పోషించను, నన్నెవరూ పోషించ నవసరంలేదు. డబ్బు దాచాలనే చింతకూడా లేదు. ఎందుకు విచారం?" అని అడిగాడు పాటగాడు.

రాజు అక్కడ మరి కాస్సేపు కూచుని తనదారిన తాను వచ్చేవాడు. మర్నాటి

మామూలుకు భిన్నం ఏమాత్రమూ లేకుండా పాట వినిపిస్తోంది. రాజు చాలా ఆశ్చర్య పడ్డాడు. ఆయన గుడిసెలో ప్రవేశించి, జరిగిన సంగతి తెలుసుకున్నాడు.

ఆ పాటగాడి నిర్విచారానికి కాయ కష్టం చెయ్యటమే అయిఉంటుందనుకుని, అవునో కాదో తెలుసుకోవటానికి ఒక ఉపాయం చేశాడు.

మర్నాడు ఉదయమే రాజభటులు పాటగాడి గుడిసె వద్దకు వెళ్ళి తలారి పిలుస్తున్నాడని చెప్పారు. మారు మాటాడకుండా పాటగాడు రాజభటులవెంట తలారి వద్దకు వెళ్ళాడు.

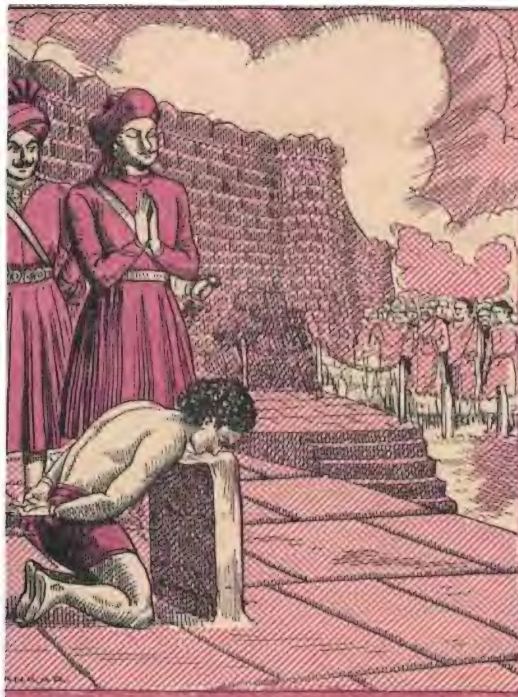
"నిన్ను రాజభటుడుగా నియమించమని దివాణంనుంచి ఉత్తరువు వచ్చింది. కనుక నీవు వెంటనే దివాణానికి వెళ్ళి పనిలో ప్రవేశించు," అని చెప్పాడు తలారి.

పాటగాడు దివాణానికి వెళ్ళి, తనకి ఉద్యోగం అవసరంలేదని, తనకు బాగానే జరిగిపోతున్నదని విన్నవించుకున్నాడు. కాని లాభం లేకపోయింది. వాడు ఎంత మొరపెడుతున్నా వినక వాడికి రాజభటుడి దుస్తులూ, తలపాగా, కత్తి ఇచ్చారు.

ఈ కొత్త ఉద్యోగంలో పాటగాడికి నెల జీతమే గాని రోజుకూలీ లేదు. ఏమి చెయ్యటానికి పాలుబోక వాడు ఒక వర్తకుడి

వద్దకు వెళ్ళి తన కత్తి కుదువబెట్టి రోజూ తనకు కావలసిన డబ్బులు వద్దకు దిచ్చేటట్టూ, తన నెలజీతంతో బాకీ తీర్చివేస్తూ ఉండేటట్టూ ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు.

అయితే కత్తి లేని ఒర తెలిసిపోతుంది గనక ఒక ఉపాయం ఆలోచించాడు. వడంగివద్దకు పోయి ఒక కొయ్యకత్తి చేయించి దానిని ఒరలో పెట్టుకుని మామూలుగా తిరగసాగాడు.

కొద్దిరోజులు గడవనిచ్చి రాజు మారు వేషంలో మరోసారి వాడి గుడిసెకేసి వెళ్ళాడు. గుడిసెలోనుంచి ఇంకా పాట విని పిస్తూనే వుంది.

“వీడింకా నిర్విచారంగానే వున్నాడు. నేను ప్రజలను దండిస్తూంటాను గనక నా మనస్సుకు సుఖంలేకుండా వుండేమో! వీడిచేతకూడా ఎవరినైనా దండింపజేస్తాను!” అనుకున్నాడు రాజు.

మర్నాడు పాటగాడిని వధ్యశిలవద్దకు వెళ్ళమని ఆజ్ఞ అయింది. వాడక్కడికి వెళ్లేసరికి శిలవద్ద ఒక ఖైదీ వున్నాడు. పక్కన తలారి వున్నాడు. ఖైదీ శిరచ్ఛేదం చూడటానికి వచ్చిన ప్రజలు చుట్టూ గుమిగూడి వున్నారు.

“ఈ ఖైదీకి రాజుగారు మరణదండన విధించారు. నీ కత్తితో వీడి మెడ నరికెయ్యి!” అని పాటగాణ్ణి తలారి ఆజ్ఞాపించాడు.

పాటగాడికి పెద్ద సమస్యే పట్టుకున్నది. కొయ్యకత్తితో మనిషితల ఎలా నరకటం?

“బాబూ, ఈ మనిషి ఏమిదోషం చేశాడో నాకు తెలియదు. ఈ పని నాకెందుకు పెడతారు? మరెవరినైనా నియమించండి!” అని వాడు తలారిని వేడుకున్నాడు.

“వాడి దోషంతో నీకేంపని? నీవు వాడి తల నరికాలని రాజుగారి ఉత్తరువు. తల నరకటం నీవిధి,” అన్నాడు తలారి చాలా కఠినంగా.

ఇక తప్పించుకునే మార్గం లేదు. పాటగాడు కళ్ళు మూసుకుని, తల ఆకాశానికి తిప్పి, చేతులు జోడించి "పరాత్పరా! నేనొక ఘోరకార్యం చేయబోతున్నాను. ఈ ఖైదీ సిద్దోషి అయినవక్షంలో నా కత్తిని కొయ్యకత్తిగా మార్చివేసి, నన్ను పాపం నుంచి తప్పించు" అని అందరికీ వినబడే లాగు ప్రార్థనచేశాడు.

తరువాత ప్రజలందరూ చూస్తూండగా ఓరనుండి సర్రున కత్తి పైకి దూశాడు.

పాటగాడు పైకి దూసిన కత్తి కొయ్యకత్తి కావటంచూసి క్షణంసేపు ప్రజలు నిశ్చేష్టితులై నిలబడిపోయారు. ఆతరువాత, "ఖైదీ సిద్దోషి! వాణ్ణి వదలాలి!" అని జనంలోనుంచి కేకలు వెలువడ్డాయి. తలారి కూడా తెల్లబోయి చూస్తున్నాడు.

ఈలోపల జనం తోసుకుని ముందుకు వచ్చారు. వాళ్ళల్లో కొందరు భక్తితో పాటగాడి కాళ్ళపై పడి:

"అహ! ధర్మస్వరూపుడు! మహా పురుషుడు!" అన్నారు. మరి కొందరు పరగెత్తుకువెళ్లి ఖైదీ చేతికట్లు విడగొట్టారు. ఖైదీ సిద్దోషి అనీ, రాజభటుడు మహాత్ముడనీ నగరమంతా కార్చిచ్చులాగా పాకిపోయింది. తలారి అసహాయుడై రాజు వద్దకు పోయి జరిగినదంతా విన్నవించు కున్నాడు. రాజుకు ఆశ్చర్యమూ, అనుమానమూ కలిగాయి. అయిన పాటగాణ్ణి తనవద్దకు పిలిపించి, జరిగినవంతా దాచకుండా చెప్పమన్నాడు.

పాటగాడు తన కత్తిని కుదవబెట్టిన వృత్తాంతం దాచకుండా చెప్పాడు.

రాజు వాడికి కొంత డబ్బుచ్చి, "నిన్ను మేము ఇక బాధించబోము. నీ యిష్టం వచ్చినట్టు బతుకు," అని పాటగాణ్ణి పంపేశాడు. ఇక ఆనాటినించి తనమానాన తాను బతకగోరేవాడికి విచారం ఉండదని రాజు తెలుసుకున్నాడు.

పండితపుత్రుడు

ఒకప్పుడు ప్రయాగనగరానికి ప్రదీపుడు రాజు. ఆయన ఆస్థానంలో అనేకమంది పండితులు ఉండేవారు. వారిలో కొందరు చాలా తరాలుగా ఆస్థానపండితులుగా ఉంటున్నవారు. అలాటివారిలో బద్రిప్రసాద్ అనేవాడొక డున్నాడు.

బద్రిప్రసాద్ తండ్రి, తాత, ముత్తాతలు గొప్ప పండితులు, ప్రయాగనగరపు ఆస్థానంలో ఉండినవారు. అయితే బద్రిప్రసాద్ మటుకు కేవలం పండితపుత్రుడు—అంటే వట్టి శుంఠ. ఏళ్ళతరబడి విసటంవల్ల అతనికి వేలకొద్దీ స్టోకాలు కంఠతఃపచ్చుగాని కొంచెమైనా ప్రపంచజ్ఞానం లేదు. పరమ మూఢుడు. ఈ సంగతి రాజుకు తెలియదు.

అయితే ఆస్థానంలో ఉండే తతిమ్మా పండితులు బద్రిప్రసాద్ విషయం సులువుగా కనిపెట్టారు. అటువంటి మూఢుడికి తమతో సమానమైన స్థానం ఉండటం

వారికి ఏమాత్రమూ సమ్మతంకాలేదు. అందుచేత వారు రాజుదగ్గరికి వెళ్ళి, "మహాప్రభో! బద్రిప్రసాద్ ప్రపంచజ్ఞానం లేని వెర్రిబాగులవాడు. అతనికి ఆస్థానపదవి ఇవ్వటం ఆస్థానానికే అప్రతిష్ఠ. అతని తెలివితేటలు మీరే స్వయంగా పరీక్షించి చూడవచ్చు," అన్నారు.

ప్రదీపుడు అశ్చర్యపోయాడు. ఎందుకంటే బద్రిప్రసాద్ తండ్రి డిగ్గజంలాటి పండితుడు. ఆయన చనిపోగానే ఆస్థానం బద్రిప్రసాద్ కు లభించింది. విభూతిరేఖలూ, శాలువ, కర్ణకుండలాలూ ధరించి బద్రిప్రసాద్ చూడటానికి అందరు పండితుల్లాగే ఉన్నాడు. వాస్తవంగా ఎంత మూఢుడో పరీక్షించుదామని రాజు గారు ఒకనాడు సభలో బద్రిప్రసాద్ ను యిలా అడిగాడు:

"పండితోత్తమా! కొందరు మనుషులు తాజెళ్లను పట్టుకుంటుండగా చూశాను.

వారికి తాబేళ్లపల్ల ప్రయోజనమేమిటో నాకు అర్థం కాలేదు,"

ఇవి విని బద్రిప్రసాద్ "మహారాజా! తారేలుపాలు చాలా రుచిగా ఉంటాయి. వాటి బొచ్చుతో కాస్మీరుకాలువలు నేస్తారు," అన్నాడు తడువుకోకుండా.

రాజుకు ఆశ్చర్యంవేసింది. కాని సభలో కొందరు నవ్వారు. బద్రిప్రసాద్ మూఢుడని తేలిపోయింది. రాజు ఈవిధంగా అడిగాడు:

"పండితోత్తమా! నేనొక విడ్డూరమైన వార్త విన్నాను. ఒక కుందేలు గర్భిస్తూ సింహంమీడికి దూకిందట. ఇది నిజమై ఉండవచ్చునా?"

"అందులో విడ్డూరం ఏమీలేదు, మహారాజా! సింహాలు కుందేళ్లకు సహజమైన ఆహారమే. కుందేలు సింహంమీడికి ఉరికి దాని కుంభస్థలం పగలగొట్టి తింటుందని శాస్త్రాలలో చెప్పి ఉన్నది," అన్నాడు బద్రిప్రసాద్.

ఈసారి సభకులు మరింత గట్టిగా నవ్వారు. రాజుగానికికూడా నవ్వు వచ్చింది.

"అయితే, పండితోత్తమా, నే నొకసారి తగలబడుతున్న చెరువును చూశాను. ఆ చెరువులో నాకు ఒక్క చేపకూడా కనిపించ లేదు. కారణం ఏమై ఉంటుంది?" అని అడిగాడు రాజు.

"చెరువు తగలబడుతున్నదిగదా. అందు చేత చెరువులోని చేపలు ఒడ్డుకు వచ్చి సమీపాన గల చెట్లెక్కి ఉంటవి!" అన్నాడు బద్రిప్రసాదు.

"తామే చూశారుగదా, మహారాజా! ఈ మూఢుణ్ణి తక్షణమే అస్థానంనుంచి పంపి వేయండి!" అన్నారు పండితులు రాజుతో.

"ఇంత హాస్యం పుట్టించగలవాణ్ణి అస్థానంనుంచి వెళ్ళగొట్టటం మా కిష్టం లేదు. నేటినుంచి బద్రిప్రసాదును అస్థాన విదూషకుడుగా నియమిస్తున్నాం!" అన్నాడు రాజు.

మంత్రపటిమ

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పాలించే కాలంలో ఒకప్పుడు బోధిసత్వుడు, ఒక గ్రామంలో అస్పృశ్యుడుగా జన్మించాడు. అతడు ఒక చిత్రమైన మంత్రం నేర్చుకొని, అకాలంలో మామిడిపళ్ళు పండించేవాడు.

రోజూ ఉదయానే ఒక కొంకికర్ర బుజాన వేసుకొని, అడవిలో మామిడిచెట్టువద్దకు వెళ్ళేవాడు. ఏడడుగుల దూరాన నించుని, మంత్రం పఠించేవాడు. కొమ్మలపైన పడే లాగ మంత్రజలం చల్లేవాడు. చూస్తూ వుండగానే, ఆ జలం చిలికినంతమేరలో కొమ్మలు కొత్త ఆకులు తొడిగి, పూత పూసి, కాయలు కాసి, పండి, పళ్ళు జలజలమని కింద రాలేవి.

ఈ సంగతి సునందుడనే బ్రాహ్మణ కుర్రవానికి తెలిసింది. ఆ అస్పృశ్యుణ్ణి ఆశ్రయించి, ఎలాచినా ఈ మంత్రం నేర్చుకు తీరాలని వాడికి బుద్ధివుట్టింది.

ఒకనాడు అడవినుంచి బోధిసత్వుడు ఇంటికి రాగానే సునందుడు అతని కొంకి కర్ర, పళ్ళిమూట అంది పుచ్చుకొని, ఇంటి లోపల చేరవేశాడు. అప్పటినుంచి వాడు శ్రద్ధాభక్తులతో బోధిసత్వుడి ఇంట సమస్త మైన పనులూ చేస్తూవున్నాడు.

ఇలా ఉండగా—ఒక రోజున బోధి సత్వుడు తన భార్యతో “ఈ కుర్రవాడు మనల్ని ఎందుకు ఆశ్రయించుకు తిరుగు తున్నాడో తెలుసా?—మామిడిపళ్ళు సృష్టించే మంత్రం నేర్చుకోవాలని వాడి ఆరాటం. ఐతే, వాడి బుద్ధి మంచిదికాదు; కనుక, మంత్రం నేర్పినా, వాడికి అది ఎంతోకాలం పుపయోగించదు,” అని చెప్పాడు.

సునందుడు ఇంట్లో అంటిపెట్టుకొని వుండి తలలో నాలుకగా మసులుకోవడం చేత ఇంటామెకు మనసు కరగింది. ఆమె భర్తతో “ఈ పిల్లవాడు మన ఇంట అడ్డ

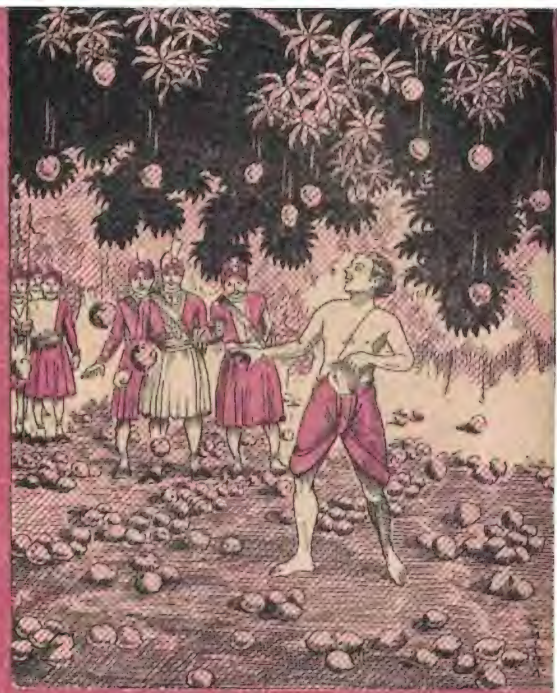

మైన పనులూ చేస్తూ, కన్న కొడుకుకంటే ఎక్కువగా ఉంటున్నాడు. మంత్రం నిలిపే నిలిచింది, లేకుంటే పోయింది. వాడికి మీరు ఉపదేశించక తప్పదు. ఆటపైన వాడి భాగ్యం'' అని చెప్పి, మరిమరి కోరింది బోధిసత్వుడు 'సరే' నన్నాడు.

తరువాత సునందుని పిలిచి 'అబ్బాయీ! ఇది చాలా అపూర్వమైన మంత్రం. దీని వల్ల నీకు ధనమూ, కిరీ రెండూ వస్తాయి. ఐతే, దీనిని ఎవరిదగ్గర నేర్చుకొన్నావు? అనే ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు మంత్రం రహస్యం వెల్లడించకూడదు. వెల్లడిచేశావో, ఆ క్షణ మందే మంత్రపటిమ అంతరించిపోతుంది' అని చెప్పి, మంత్రం ఉపదేశించాడు.

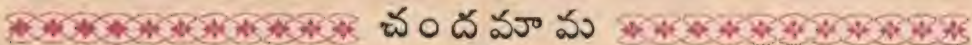
ఈవిధంగా మంత్రం నేర్చిన సునందుడు తన ఇంటికి చేరుకొని, అకాలపు మామిడి పళ్ళు సృష్టించి, విక్రయిస్తూ వచ్చాడు.

సునందుడు విక్రయించే ఈ మామిడి పళ్ళలో ఒకటి ఎలానో కాశీరాజు చేతికి వెళ్ళింది. రాజు ఆశ్చర్యపడి, కుర్రవాణ్ణి పిలిపించాడు. 'అబ్బాయీ!—రుతువు కాని రుతువులో ఇంత పరిమళంకలవీ, పసం దైనవీ ఈ మామిడిపళ్ళు నీ కెక్కడివి? ఇవి దైవ సృష్టా, మానవ సృష్టా? నిజం చెప్పవలసింది' అని అడిగాడు.

అందుకు సునందుడు 'రాజా!—ఈ ఫలాలు నా కెవరూ ఇచ్చినవికావు. నా కొక మహామంత్రం తెలుసు. దాని మహిమ వల్లనే వీటిని సృష్టిస్తూవుంటాను.' అని బదులుచెప్పాడు. ఆ మంత్రమహిమ ఎలాటిదో కళ్ళారా చూడవేడుకగా ఉన్న దన్నాడు రాజు. ప్రత్యక్షంగా పళ్ళు సృష్టించి కనబరుస్తానన్నాడు సునందుడు.

మరునాడు రాజు సునందుణ్ణి, పరి వారాన్ని వెంటబెట్టుకుని తోటలోకి వెళ్లాడు. సునందుడు మంత్రజలం కొమ్మలపైన చల్లాడు. వెంటనే చెట్టునుండి పందలకొలది పళ్ళు కింద రాలినై.

ఈ అద్భుతంచూసి రాజు పరివారమూ పొందిన ఆశ్చర్యానికి అంతులేకపోయింది. వాళ్ళు పండ్లు ఎరితెచ్చి, ఆరగించారు. రాజు సునందుని మెచ్చకుని గొప్పగా, బహుమానం చేశాడు.

అటు తరువాత రాజు, 'ఇటువంటి మంత్రం ఉపదేశించిన ఆ ప్రజ్ఞాశాలి ఎవరు?' అని ప్రశ్నించాడు.

సునందుడికి ఏమి చెప్పటానికి పాలు పోలేదు. నిజం వెల్లడిస్తే మంత్రపటిమ పోతుందని చెప్పిన గురువువాక్యం జ్ఞాపక ముంది. ఐనా, కుతతావచ్చిన మంత్రానికి పటిమ పోవడమేమిటి? అని తలచి, ఉన్నది వున్నట్టు చెప్పివేశాడు. అందుకు రాజు హేళనగా నవ్వి "అబ్బాయీ, యింత గొప్ప మంత్రాన్ని నువ్వు నేర్చుకున్నది, ఒక అప్పుశుడిదగ్గరా? ఇహలోక సాఖ్యాలు కొరి నువ్వు స్వధర్మాన్ని తప్పావు. ఇది చాలా నీచమైన పని," అన్నాడు.

రాజు అలా అనేసరికి సునందుడు చేసేది లేక తలవంచుకొని ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు. కొంతకాలం గడిచింది.

మళ్ళీ ఒకనాడు కాశీరాజుకు మామిడి పండు తినాలని ఆశ కలిగింది. అతడు సునందుణ్ణి పిలిపించాడు. అతడు రాగానే రాజు తనకొర్రై తెలియబరిచాడు. అందరూ కలిసి తోటలోకి వెళ్ళారు.

సునందుడు ఎప్పటిలా చెట్టుకు ఏడడుగుల దూరంలో నించుని, మంత్రం పఠించ బోయాడు. కాని ఎంతకూ ఆ మంత్రం స్ఫురణకు రాలేదు. ఎంత యత్నించినా మంత్రం జ్ఞాపకం రాకపోయేసరికి, తను మాట తప్పడంవల్ల మంత్రపటిమ అంత రించిందని, తెలుసుకున్నాడు.

సునందుడు రాజుతో తాను గురువు అజ్ఞాను ఢిక్కరించటంవల్ల మంత్రపటిమ గోల్పోయానని చెప్పి, తల వంచుకొని ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు.

పిరికి యువరాజు

చాలాకాలం కిందట పర్షియాలో ఒక యువరాజుండేవాడు. అతను అన్నివిధాలా యోగ్యుడేగాని, చంద్రుడికి కళంకం ఉన్నట్టు అతనికి పిరికితనం ఒకటి ఉండేది. యువరాజుకు ఇరవై ఏళ్ళు నిండిన అనంతరం అతని తండ్రి చనిపోయాడు. యువరాజుకు పట్టంకట్టటానికి చాలా పెద్ద ఎత్తున సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి.

ఆ దేశంలో ఒక ఆచారం ఉంది. అదేమిటంటే సింహాసనం ఎక్కిముందు రాజు కాబోయేవాడు సింహంతో పోరాడాలి. యువరాజుకొరకు మంత్రులు ఒక సింహాన్నితెచ్చి బోనులో సిద్ధంచేసివుంచారు. పిరికివాడైన యువరాజుకు ఆ సింహం గురించి ఆలోచిస్తేనే చేతులూ, కాళ్ళూ చల్లబడసాగాయి. అందుచేత అతను రేపు పట్టాభిషేకమనగా తన గుర్రంయెక్కి, అర్ధరాత్రివేళ బయలుదేరి, దేశంవిడిచి వెళ్ళాడు.

యువరాజు మూడురోజులు ప్రయాణం చేసి ఇంకో దేశం చేరుకున్నాడు. ఆ దేశం అడవులతో, వనాలతో, నదులతో చాలా అందంగా వుంది. ఒకచోట గడ్డిమేస్తున్న గొర్రెలమంద కనిపించింది. సమీపంలోనే ఒక కాపరి కుర్రాడు కూచుని పిల్లనగ్రోవి మీద హాయిగా పాడుతున్నాడు.

యువరాజు ఆ కుర్రవాణ్ణి పలకరించాడు. కుర్రాడు యువరాజును తన యజమాని ఇంటికి తీసుకుపోయాడు. వాడి యజమాని ఒక పెద్ద రైతు, పాడి పంట సమృద్ధిగా గలవాడు. ఆయన యువరాజుకు చక్కగా భోజనంపెట్టి, "తమరు ఎవరు? ఏవూరు? ఎక్కడికి పోతున్నారు?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అయ్యా నే నొక యువరాజును. నా పేరు చెప్పను. పరిస్థితులు అనుకూలించక నేను దేశభ్రష్టుణ్ణి అయాను. ఇప్పుడు

నాకొక చోటంటూ లేదు,” అన్నాడు
యువరాజు విచారంగా.

“అయితే తమరు మాయంటనే ఉండి
పొండి. తమకేలోటూ రాకుండా చూస్తాను.
ఎప్పటికైనా తమకు మంచిరోజులు రాక
పోవు,” అన్నాడు రైతు.

యువరాజు రైతు అతిథ్యం స్వీకరిం
చాడు. అతను రోజూ గొర్రెలకాపరి కుర్రాడి
వెంట ఏ అడవికో, ఏ జలపాతంవద్దకో
వెళుతూండేవాడు. కుర్రాడి పాట వింటూండే
వాడు. ప్రకృతిసౌందర్యం చూసి ఆనంద
దిస్తుండేవాడు. ఈ విధంగా రోజులు
సుఖంగా వెళ్ళి పోతున్నాయి.

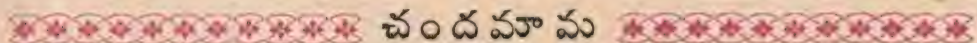

ఒకనాడు యువరాజు గొర్రెలవెంట
ఒక కొండకొనకు వెళ్ళాడు. అక్కడికి
ఇంకా చాలామంది గొర్రెల కాపర్లు మందలు
తోలుకువచ్చారు. ఆ స్థలం చాలా మనో
హరంగా వుంది. అక్కడొక మందా, ఇక్క
డొక మందా మేస్తున్నాయి. గొర్రెల కాపర్లు
ఉల్లాసంగా పాడుతున్నారు.

ఈసమయంలో దూరంనుంచి “సింహం!
సింహం!” అని కేక వినిపించింది. ఎక్కడి
పాట లక్కడ అగిపోయాయి. గొర్రెల
కాపర్లందరూ చేతికందిన రాళ్ళూ, కర్రలూ
తీసుకుని కేక వినిపించిన దిక్కుగా
పరిగెత్తసాగారు.

“పోయి సింహాన్ని చంపుదాం రా!”
అన్నాడు యువరాజు వెంట వచ్చిన
కుర్రాడు. కాని యువరాజు కొయ్యబారి
పోయాడు. అతని నోటమాట రాలేదు.
కుర్రాడు క్షణంసేపుమాసి సింహాన్ని వేటాడ
టానికి తానుకూడా వెళ్ళాడు.

తన అపయవాలు స్వాధీనంలోకి రాగానే
యువరాజు తన ప్రాణం రక్షించుకోవ
టానికి చెట్టెక్కి, అకుల గుబురుమధ్య
దాక్కున్నాడు. కొంతసేపటికి గొర్రెలకాపర్లు
కేకలువేస్తూ సంతోషంగా తిరిగివచ్చారు.
వారు చంపిన సింహం వారివెంట ఉన్నది.

చందమామ

ఇదిచూసిన యువరాజుకు సిగ్గువేసింది. గొర్రెలకాపరికుర్రాడి కున్న ధైర్యంకూడా తనకు లేదు. చచ్చిన సింహాన్ని చూస్తేనే అతనికి చేతులూ, కాళ్ళూ వణుకు తున్నాయి. గొర్రెలమందలు వెళ్లిపోయాక యువరాజు చెట్టు దిగివచ్చి, రైతుకు కనబడటానికి ముఖంచెల్లక మరొక మార్గం పట్టుకుని పోసాగాడు.

మరి మూడురోజులు ప్రయాణించినాక యువరాజు ఎడారి చేరుకున్నాడు. అక్కడ అతని కొక సైనికుల శిబిరమూ, దానికి సరిబంధించిన డేరాలూ కనిపించాయి. ఆ శిబిరానికి నాయకుడైన సేనాపతి యువ

రాజుకు అన్నపానాలిచ్చి ఆడరించాడు. ఆయనతో యువరాజు తన పేరు చెప్పలేదు గాని, రైతుతో చెప్పినట్టే, తాను దేశభ్రష్టుడైన ఒకానొక యువరాజునని చెప్పాడు.

“తమరు మా శిబిరంలోనే ఒక సైనికుడుగా ఉండండి. ఏ లోటూ లేకుండా చూస్తాము. ఎప్పుడైనా మంచిరోజులు రాకపోవు” అన్నాడు సేనాపతి. యువరాజు అందుకు సమ్మతించాడు.

అతనికి ఇక్కడి జీవితంకూడా బాగానే వున్నది. కాని ఒకరోజున సైనికులందరూ గుర్రాలెక్కి బయలుదేరుతూ యువరాజును కూడా రమ్మన్నారు.

“మీరంతా ఎక్కడికి పోతున్నారు?”

అన్నాడు యువరాజు.

“సమీపంలో వున్న కొండలలో సింహాలున్నాయి. వాటిని వేటాడపోతున్నాం. చాలాకాలం యుద్ధంలేని కారణంచేత ధైర్య సాహసాలు మొద్దుబారిపోతాయి. దానికి వేట సరిఅయిన విరుగుడు!” అన్నారు సైనికులు సంతోషంగా.

యువరాజు వెళ్ళక తప్పిందికాదు. కాని అతని గుండెలు గుబుగుబలాడుతున్నాయి. ఆత్మరక్షణకోసమే సింహంతో పోరలేని యువరాజుకు, వాటిని వెతికి వేటాడే సైనికులు అతి సాహసులుగా కనిపించారు.

సైనికులు కొండలలో ప్రవేశించగానే యువరాజు తన గుర్రాన్ని దారితప్పించాడు. అతను కొన్నిరోజులు ప్రయాణించేసి ఒక పెద్ద నగరం ప్రవేశించాడు. అతను దేశ భ్రష్టుకైన యువరాజుని చారులవల్ల విని ఆ దేశపు రాజు అతనిని తన ఇంటికి అహ్వానించి, సాటిరాజుకు జరపవలసిన మర్యాదలన్నీ జరిపాడు. మంచిరోజులు పచ్చేదాకా తన అతిథిగా ఉండమన్నాడు.

ఈ రాజుగారి కొక కుమార్తె ఉన్నది. ఆమె అందగత్తె, తెలివిగలది. దేశభ్రష్టుకైన యువరాజుకు ఏ విచారమూ కలగకుండా ఉండగలండులకై, ఆమె అతని వెంటనే ఉంటూ కబుర్లు చెప్పసాగింది.

యువరాజు ఇక్కడికి వచ్చినరోజు సాయంకాలం భోజనాలయాలకు యువరాజూ, రాజకుమార్తె మాట్లాడుకుంటూ ఉండగా, గది వెలపల భయంకరమైన చప్పుడు విని పించింది. దడదడా కొట్టుకునే గుండెతో యువరాజు:

“అ చప్పుడేమిటి?” అని అడిగాడు.

“మరేమీ లేదు. నా నల్లబంటు ఆవలింత!” అన్నది రాజకుమార్తె.

నల్లబంటు అంటే రాజకుమార్తె నౌకరయిన నీగ్రోవాడు కాబోలనుకున్నాడు

చందమామ

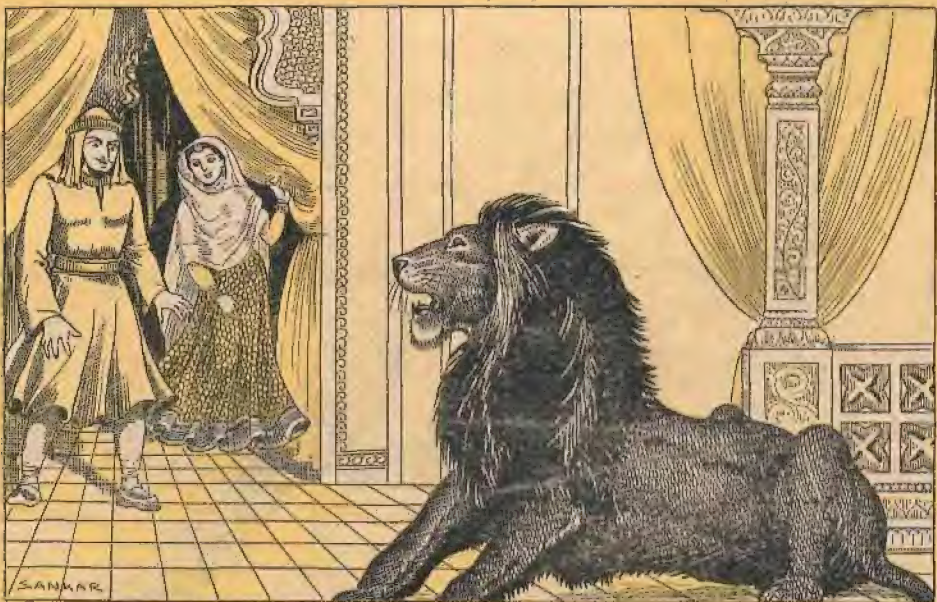
యువరాజు. మనుష్యమాత్రుడు అవలిస్తూ అంత భయంకరమైన చప్పుడు చేయటమూ, బంటు అలా అవలిస్తుంటే రాజకుమార్తెకు అగ్రహం కలగకపోవటమూ యువరాజుకు అశ్చర్యంగానే తోచింది.

మరి కాస్సేపు సంభాషించుకున్న తరువాత, "నిద్రపోయేవేళ అయింది. వెళ్ళి పడుకోండి" అంటూ రాజకుమార్తె లేచి తలుపు తెరిచింది. మరుక్షణం యువరాజు గుండె ఒక్కసారిగా ఆగినట్టయింది. తలుపు వెనక పెద్ద నల్లసింహం కూచుని ఉంది.

"సింహం! సింహం!" అని ఎలుగెత్తి అరిచాడు యువరాజు.

"భయపడకండి! భయపడితే అరణ్య మృగాలు మీద పడతాయని ఎరగరా? ఇది నా పెంపుడుసింహం! ఏమీ చెయ్యదు. నేనే స్వయంగా మచ్చికచేశాను. ఎప్పుడూ నావెంటే తిరుగుతూంటుంది!" అంటూ రాజకుమార్తె సింహం తలమీద చెయ్యివేసి నిమిరించి. యువరాజు కొంచెం స్థిమిత పడ్డాడు. తరువాత రాజకుమార్తె నల్ల సింహాన్ని వెంటపెట్టుకుని వెళ్ళిపోయింది.

ఆరాత్రి యువరాజు నిద్రపోలేదు. తాను బాధపడుతున్నది భయంవల్లనే తప్ప, సింహాలవల్ల కాదని అతను తెలుసు కున్నాడు. గొడ్లకాపరి కుర్రాళ్ళు సింహాన్ని

చంపారు, సైనికులు సింహాలను వేటాడారు; రాజకుమార్తె సింహాన్ని స్వయంగా మచ్చిక చేసింది. వాళ్లకు భయంబాధ లేదు. తన కున్నది. అంతే తేడా! భయం లేనివాణ్ణి, సింహాలు కావుగదా, మరేదీకూడా ఏమీ చేయలేదు.

ఈ సంగతి తెలుకున్నవాడై యువరాజు తెల్లవారకమునుపే తన గుర్రంఎక్కి ఎవరికి చెప్పకుండా స్వదేశానికి వెళ్లిపోయాడు. యువరాజు జాడ తెలియక తపించే మంత్రులూ, రాజబంధువులూ, సంతోషించారు.

"నేను సింహంతో పోరాడతాను. విర్వాట్లు చేయండి!" అన్నాడు యువరాజు. మర్నాడే సింహంతో యువరాజు పోరాటం విచ్ఛాటయింది.

యువరాజు బల్లెంతో రంగస్థలంలోకి వచ్చి ధైర్యంగా నిలబడ్డాడు. అక్కడకు సింహం ఉండే బోను తెచ్చి దాన్ని బయటికి వదిలారు.

బోను తలుపు తెరవగానే సింహం పెద్ద పెట్టున అరుస్తూ ముందుకు దూకింది. యువరాజు కదలలేదు, మెదలలేదు. సింహం అతనిచుట్టూ తిరిగి, అతని పక్కనే కూచుని అతని చేతిని నాకింది. అది పెంపుడు సింహం! అసంగతి మంత్రులు యువరాజు దగ్గర దాచారు. యువరాజు ధైర్యసాహసాలు రుజువయాయి.

వెంటనే పట్టాభిషేకానికి అహ్వనాలు వెళ్లాయి. రైతుకూ, గొర్రెలకాపరి కుర్రాడికి, ఎడారిలో సేనాపతికి, సైనికులకూ, రాజుకూ, ఆయన కుమార్తెకూ కూడా విలుపు అందింది. వారంతా వచ్చారు.

పట్టాభిషిక్తుడికి అందరూ కట్నాలు చదివించేటప్పుడు రాజుగారు, "నేను వేరే ఏకట్నాలూ తీసుకురాలేదు. నాకుమార్తెను తెచ్చాను. ఆమెను స్వీకరించు," అన్నాడు.

యువరాజు రాజకుమార్తెను పెళ్ళాడి చాలాకాలం సుఖంగా రాజ్యంచేశాడు.

సమయస్ఫూర్తి

పూర్వం వింధ్యపర్వతాలకు దక్షిణంగా ఉండే దండకారణ్యంలో పులుల భయం జాస్తిగా ఉండేది. అవి ప్రయాణీకులను చంపి తింటూ వారివెంట ఉండే ధనాన్ని, నగలనూ గుహలలో దాచిపెడుతూ ఉండేవి.

ఈ పులుల అడవికి సమీపంలో ఒక గ్రామం ఉండేది. అందులో ఒక మంగలి ఉండేవాడు. వాడు పేదవాడేగాని సమయ స్ఫూర్తి, సాహసమూ కలవాడు. పట్టపగలు పులులు నిద్రపోతాయి గనక, అరణ్యంలోకి వెళ్లి పులులు చంపినవారి ధనమూ అభరణాలు దొరుకుతాయేమో చూడాలని మంగలికి ఆలోచన తట్టింది.

ఒకనాడు మంగలి, తన పొది చంకన పెట్టుకుని, ఎందుకైనా మంచిదని మంగలి కత్తి చేతపెట్టుకుని అరణ్యంలో ప్రవేశించాడు. కొంతమారం వెళ్ళేసరికి పొదచాటు నుంచి పులిఒకటి ఎదురు వచ్చింది.

సమయస్ఫూర్తి గల మంగలి దానిని చూసి బెదరక, “అహ! దొరికావా? నీకోసమే చూస్తున్నాను! భయపడకు. నిన్ను చంపనులే. నీ మీసాలు రాజుగారికి కావాలట. అవి మాత్రం కోసుకుని పోతాను. ఆయన నాకు బహుమానం ఇస్తారు!” అని చాలా మంచిగా అన్నాడు. పెద్దపులి హడిలిపోయింది.

“బాబూ, నన్ను రక్షించు. ఈ మీసాలే లేకపోతే నన్నెవరు లక్ష్మిపెడతారు. రాజుగారిచ్చే బహుమానమేదో నేనే ఇచ్చుకుంటాను,” అని అది ప్రాధేయపడింది.

“పోనీ, నువ్వంతగా అడుగుతున్నావు గనక నీ యిష్టప్రకారమే కానీ!” అన్నాడు మంగలి. మంగలిని పులి ఒక గుహలోకి తీసుకుపోయి ఒక డబ్బునంచీ చూపించింది. మంగలి ఆ సంచీ తీసుకుని తన దారిన తాను ఇంటికి వచ్చేశాడు.

సి. కోటిశ్వరరావు

మంగలి సంచీ విప్పి అందులో ఉన్న ధనం లెక్క చూసుకుంటుండగా, పక్కనే ఉంటున్న కట్టెలుకొట్టేవాడు వచ్చాడు. వాడితో మంగలి జరిగినదంతా చెప్పాడు. తానుకూడా పులులను బెడిరించి డబ్బు సంపాదించుకొవాలని వర్షాడు వాడు గండ్రగడ్డలి తినుకుని అడవికి వెళ్లాడు.

డబ్బుమైన అడవిప్రాంతంలోకి వెళ్లాక వాడికికూడా ఒక పులి కనిపించింది.

"అమ్మయ్య! దొరికావా? కాస్త నిల బడు! క్షణంలో నీ తల నరికి రాజుగారికి కానుక ఇస్తాను. నాకు పెద్ద బహుమానం దొలగితుంది," అంటూ కట్టెలుకొట్టేవాడు

గండ్రగడ్డలి ఎత్తి పులిమీదికి దూకాడు. పెద్దపులి హడిలిపోయింది.

'బాబూ, నాప్రాణం కాపాడు. రాజుగా రిచ్చే బహుమతికి రెండింతలు నేనే ఇచ్చు కుంటాను!" అన్నది పులి.

"ఏదీ, ఏమాత్రం ఇస్తావో చూస్తాను! పద!" అన్నాడు కట్టెలుకొట్టేవాడు.

పెద్దపులి వాణ్ణి తన గుహకు తీసుకు పోయి అంతులేని బంగారునగలు చూపింది. కట్టెలుకొట్టకునేవాడు వాటన్నిటినీ మూట కట్టుకుని ఇంటికి వచ్చేవాడు.

ఈ వృత్తాంతం తెలియగానే మంగలికి మళ్ళీ ఆస పుట్టింది. వాడు కట్టెలుకొట్టే వాడితో, "మామా, ఈవిధంగా మనం ఒక్కొక్క పులిని బెడిరించి లాభంలేదు. పులుల నర్పిటినీ హడలగొట్టామంటే ఏడు తరాలపాటు మన దర్పిద్రం తీరిపోతుంది. ఏమంటావు?" అన్నాడు.

కట్టెలుకొట్టేవాడు మంగలివంటి సాహసి కాడు. అందుచేత మొదట పస్తాయించాడు. కాని మంగలి ప్రాత్యహించినమీదట సరే అని ఒప్పుకున్నాడు.

ఇద్దరూ కలిసి అడివిలో చాలాదూరం వెళ్ళి, పెద్ద చెట్టెక్కి పులులు మందగా కనిపిస్తాయేమోనని చూడసాగారు.

చందమామ

ఈలోపుగా అడివిలోని పులులన్నీ కలిసి ఒక సభ చేశాయి. వరసగా రెండురోజులు ఇద్దరు మనుషులు రెండు పులులను బెదిరించి ధనం కాజేశారు.

“మనని మన ఆహారమైన మానవ మాత్రులు బెదిరించటమా? మనుషులతో పోలిస్తే మనం ఎంత బలశాలులం! ఎంత భయంకరులం!” అని వయసులో వున్న పులులు హుంకరించాయి.

కాని ఒక ముసలిపులి ఈవిధంగా హెచ్చరించింది :

“నాయనలారా! సృష్టిలో మన మే క్రౌర్యమూ, భయంకరత్వమూ గలవాళ్ళ మని ఒక్కనాటికి అనుకోకండి. ధనాశకు లోబడిన మనిషికంటే క్రూరమైన, భయంకరమైన జంతువు సృష్టిలో లేదు. కనక ఇకముందునుంచి మనం ఒంటరిగా తిరగ కూడదు. మందలు మందలుగా తిరగాలి. ఇకమత్తమే మనకు బలం.”

సమావేశం పూర్తికాగానే పులులన్నీ కదిలి, మంగలివాడూ, కట్టెలు కొట్టేవాడూ వున్నవైపుగా రాసాగాయి. అన్ని పులులను ఒక్కసారి చూడగానే కట్టెలుకొట్టేవాడికి వెళ్ళంతా ముచ్చెమటలు పొసింది. చేతులు పట్టుతప్పి వాడు చెట్టు కొమ్మమీదనుండి కింద పడసాగాడు.

ఈ సమయంలో మంగలివాడు ఎంతో సమయస్ఫూర్తితో, “పట్టుకో! పులులన్నిటినీ పట్టుకో! ఒక్కదాన్నికూడా పోనీ మాకు!” అని గొంతెత్తి భీకరంగా అరిచాడు.

ఈ ఆరుపులూ, విరిగిన కొమ్మలను పట్టుకుని కిందదూకే మనిషిని చూసి పులులు పూర్తిగా బెదిరి, దిక్కుతోచక, తలకొక దారిగా బలంకొద్దీ పారిపోయాయి. తరువాత మంగలికూడా చెట్టుడిగి వచ్చాడు.

ఇద్దరూ బయలుదేరి కొంతగూహలన్నీ తిరిగి పులులు దాచిన ధనమంతా కొల్లగొట్టి, ఇళ్లకు తీసుకుపోయి ధనకులైనారు.

పరమలోభి

పూర్వం రష్యాదేశంలో మార్కా అనే సంపన్నుడుండేవాడు. అతనివంటి పరమ లోభి ప్రపంచంలో లేడనుకునేవారు. ఒక నాడు మార్కా పీఠివెంట పోతుండగా, వృద్ధు డొకడు కనిపించి, "ఒక్క అరగానీ ధర్మంవెయ్యండి, బాబూ!" అని అడిగాడు.

బిచ్చగాడి అర్తనాదాన్ని మార్కా విని పించుకోలేదుగాని, తన వెనకనే వస్తున్న పేదరైతొకడు జేబులోనుంచి ఒక అరగానీ తీసి బిచ్చగాడికి ఇవ్వటం గమనించాడు.

ఇది చూసి మార్కాకు సిగ్గయింది. ఆయన అగి పేదరైతుకేసి తిరిగి, "చూడబ్బీ, నాదగ్గిర చిల్లర లేదుగాని, ముష్టివాడి కివ్వటానికి ఒక అరగానీ ఉంటే బదులిస్తావ్? నే నెవరో తెలుసుగా?" అన్నాడు.

పేదరైతు అరగానీ తీసి మార్కా కిస్తూ, "చిత్తు, దీనికోసం తమ కెప్పుడు కనిపించమన్నారు?" అని అడిగాడు.

"రేపు రా!" అన్నాడు మార్కా.

మర్నాడు పేదరైతు మార్కా ఇంటికి వెళ్ళాడు. అతన్ని చూడగానే మార్కా, "అరగానికోసం వచ్చావా? నా దగ్గిర సమయానికి చిల్లర లేదే. రేపు కనిపిస్తావా ఏమిటి?" అన్నాడు.

ఆ మర్నాడు పేదరైతు మళ్ళీ వచ్చాడు.

"పాపం, నువ్వొచ్చావుగాని, నాదగ్గిర సమయానికి చిల్లరడబ్బులు లేకుండా ఉన్నాయి. ఒక పని చెయ్యి. నీదగ్గిర తొంభైతొమ్మిది రూపాయల పదిహేనణాల ముక్కానీ అరగానీ ఉంటే చూడు. ఏకంగా నూరురూపాయలనేటూ పట్టుకుపోదుగాని," అన్నాడు మార్కా.

తనదగ్గిర అంతమొత్తం లేదన్నాడు పేదరైతు.

"అలా అయితే రెండు వారాలు దాటి కనబడు," అన్నాడు మార్కా.

ఆ ప్రకారమే పేదరైతు రెండు వారాలాగి మళ్ళీ వచ్చాడు. అతను అంత దూరాన ఉండగానే చూసిన మార్కా తన భార్యతో, "ఏమే, నేను చాపమీద పడుకుంటాను. నామీద గుడ్డ కప్పేసి తలదగ్గిరదీపం పెట్టు. నాకోసం పేదరైతు వస్తున్నాడు. తెల్లారి చచ్చిపోయానని చెప్పేయ్యి. ఈ పీడ విరగడవుతుంది," అన్నాడు.

మార్కా చెప్పినదంతా భార్య చేసింది. తరవాత భర్తదగ్గిర కూచుని కుమిలి కుమిలి ఏడవసాగింది. పేదరైతు రాగానే, "నీ మాటే అనుకుంటూ పోయాడు, నాయనా!" అని శోకాలు పెట్టింది.

"పోక పోక నా రుణానే పోయాడా, పాపాత్ముడు? కానీ ఏచేస్తాం? ఖర్చులో మరింత ఖర్చు. ఈయనకు ఉత్తరక్రియలు నేనే చేయిస్తాను. శవానికి స్నానం చేయించాలి," అంటూ పేదరైతు పెరట్లోకి వెళ్ళి గుంకాలో మసలే వేడినీళ్లు బొక్కినతో తెచ్చి మార్కామీద కుమ్మరించాడు. ఆ బాధకు మార్కా కాళ్ళు కదిలించాడు.

"కాళ్ళు యూడించటం కాదు. ఇప్పుడైనా నా ఆరగానీ నా మొహాన పారేస్తావా?" అన్నాడు పేదరైతు కోపంగా. మార్కా వద్దనుంచి జవాబు లేదు.

"శవాన్ని పెట్టకానికి పెట్టె తెప్పించండి. గుడికి మోయించుకు వెళ్లి అక్కడ అభిషేకాలు చేయించి తరవాత శ్మశానంలో సమాధిచేయిస్తాను," అన్నాడు పేదరైతు. మార్కాభార్య మారుమాటాడకుండా శవపేటక తెప్పించింది. పేదరైతు పెట్టెలో మార్కాను పెట్టించి అలయానికి తీసుకు వెళ్ళాడు. అక్కడ చీకటిపడేదాకా పూజలూ, అభిషేకాలూ చేయించి, పేదరైతు అక్కడే ఉండిపోయాడు.

అర్ధరాత్రివేళ నలుగురు దొంగలు అలియంలో ప్రవేశించారు. వాళ్ల అలికిడి విని పేదరైతు విగ్రహంవెనక దాక్కున్నాడు.

దొంగలు ఎక్కడినుంచో బోలె కంత డబ్బు, నగలూ తెచ్చారు. వాటిని గుడిమధ్య పరిచి పంచుకోసాగారు.

సగలూ, నాణ్యాల పంపకం యావత్తూ ముగిసినాక వాళ్ళవద్ద బంగారుపిడి గల ఒక కత్తి మాత్రం మిగిలింది.

దాన్ని ఎవరు తీసుకోవాలో దొంగలకు తెలలేదు. అది నాదంటే నాదని వాళ్ళు ఘర్షణ పడసాగారు.

"కత్తికోసం ఎందుకు పోట్లాడుకుంటారు. ఆ పెట్టెలో ఉన్న శవం మెడ ఎవరుకోస్తే ఆ కత్తి వారిదే," అన్నాడు పేదరైతు విగ్రహం వెనకనుంచి.

ఈ మాట విన్నసరికి మార్కా తుళ్ళిపడి లేచినిలబడి, "అమ్మయ్యో, నా గొలతే?" అని చావుకేక పెట్టాడు. ఇదంతా చూసి దొంగలకు గుండెలు బద్దలైపోయాయి. వాళ్ళు ధనాన్నికూడా మరిచిపోయి, ప్రాణాలు దక్కించుకునేటందుకు పారిపోయారు.

అప్పుడు పేదరైతు విగ్రహంచాటునుంచి ధైర్యంగా బయటకొచ్చాడు.

"చూడవోయ్. అయిందేదో అయిపోయింది. నీకూ నాకు పేచీ దేనికి? మన అదృష్టం బాగుండి ఇంత సొమ్ము మనపాల పడింది. మూడోకంటివాడికి తెలియకుండా దీన్ని న్యాయంగా, సమంగా పంచుకుందాం పట్టు!" అన్నాడు మార్కా పేదరైతుతో.

పేదరైతు సరేనన్నాడు. దొంగలు విడిచి పోయిన సొమ్ము యావత్తూ ఇద్దరూ సమంగా పంచుకున్నారు.

"ఇక పోదాం పద!" అన్నాడు మార్కా.

"మరి నా అరగానీ మాటేమిటి?" అన్నాడు పేదరైతు.

"చూస్తూనే ఉన్నావుగా? నాదగ్గిర చిల్లర లేదే? రేపు తప్పకుండా కనపడు," అన్నాడు మార్కా.

చాలా రేపులు గడిచాయిగాని పేదరైతుకు ఆ అరగానీ తిరిగి ముట్టనలేదు.

భూమనగిరిలో ఇద్దరన్నదమ్ములుండేవారు. ఇద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళు అయ్యాయి. పెద్దవాడు పేదపిల్లను చేసుకున్నాడు. చిన్నవాడు సంపన్నుల పిల్లను చేసుకున్నాడు. ఈ కారణంచేత తోడికోడళ్లకు ఒక్కక్షణం కూడా పడేదికాదు. “నేను పెద్దకోడల్ని, నా మాట నువు వివాలి,” అనేది పెద్దవాడి భార్య. “నేను ధనికుల ఆడబడుచును. నా యిష్టప్రకారమే నువు నడుచుకోవాలి,” అనేది చిన్నావిడ.

తమ భార్యలమధ్య కొంచెమైనా పొత్తు లేకపోవటం చూసి అన్నదమ్ములు వేరు పడ్డారు. ఐతే అన్నకు ఏటా పిల్లలుకలిగి, ఖర్చుపెరిగి, త్వరలోనే దారిద్ర్యం సంప్రాప్తమయింది. తమ్ముడు పట్టినదల్లా బంగారమై ఉన్న ఆస్తి పెరగసాగింది.

ఒకనాడు అన్నగారు తమ్ముడుదగ్గరికి వచ్చి, “తమ్ముడా, నా పొలం దున్నుకో

వాలి. నీ ఎడ్లను రెండురోజులపాటు అరు విస్తావా?” అని అడిగాడు.

“ఇవాళ ఒక జతా, రేపు ఇంకో జతా తీసుకుపో. ఎడ్లను అలవగొట్టమీకు, జాగ్రత్త. నా ఎడ్లు పొలానే ఉన్నాయి. నే చెప్పానని చెప్పి ఒక జత తోలుకెళ్ళు,” అన్నాడు తమ్ముడు.

అన్న పొలం వెళ్లి చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. తమ్ముడి ఎడ్లను ఎవరో కొత్తవాడు అరకగట్టి దున్నుతున్నాడు.

“ఇది మా తమ్ముడి పొలం. నీ వెవరు? ఎందుకి పొలం దున్నుతున్నావు?” అని అన్న అడిగాడు.

“నీకు తెలియదా? నేను నీ తమ్ముడి అదృష్టాన్ని. అందుకనే నీ తమ్ముడు కడు పులో చల్ల కడలకండా కూచుంటే నే నాయన పొలం దున్నిపెడుతున్నాను,” అన్నాడు వాడు.

“మరి నా అదృష్టం ఏమైనట్టు?” అని అడిగాడు అన్న.

“ఎందు కడుగుతావు? సోమరి వెధవ! ఆ కనిపించే పొదవెనక పడుకుని అదే తీరున ఒకటే నిద్ర! అందుకే నీ గతి ఇలా ఉంది. చేతనైతే వాణ్ణి నిద్రలేపు,” అన్నాడు తమ్ముడి అదృష్టం.

“ఇదా వీడు చేస్తున్న పనీ?” అంటూ అన్న లావుపాటి చింతబరికె ఒకటి చేతబట్టి పొదడగ్గరికి వెళ్ళి, నిశ్చింతగా పడుకుని నిద్రపోతున్న తన అదృష్టాన్ని చూశాడు.

రెండు చురకలు తగిలేసరికి అన్న అదృష్టం లేచికూచుని, “నన్నెందుకు కొడ

తావు నిష్కారణంగా? నేనేం చేశాను నీకు?” అన్నాడు.

“ఇంకేం చెయ్యాలి? నీసాటివాడు నా తమ్ముణ్ణి కూచోబెట్టి పొలం దున్నిపెడు తుంటే నువ్వు నిశ్చింతగా పడుకుని నిద్ర పోతావా? నీ అంతు చూస్తానుండు!” అంటూ అన్న చింతబరికె మళ్ళీ ఏతాడు.

“ఆగు, ఆగు! నాకీ పొలంపని బొత్తిగా రాదు. ఏదైనా వ్యాపారం అయితే నా ప్రతాపం చూపిస్తాను,” అన్నాడు అదృష్టం.

“వ్యాపారమా? నాడగ్గర పెట్టుబడే లేదే? నేనేం వ్యాపారం చెయ్యగలను?” అన్నాడు అన్న.

“నేను నీవెంట ఉంటే వేరే పెట్టుబడి దేనికి? పొతగుడ్డల వ్యాపారం పెట్టు, మట్టి వ్యాపారం పెట్టు. ఏ వ్యాపారం పెట్టినా నీ చేతిలో లక్ష్మిని తాండవం చేయిస్తాను. నా శక్తి చూడాలంటే వెంటనే తట్టా బుట్టా సర్దుకుని పట్నానికి ప్రయాణం పెట్టు,” అన్నాడు అదృష్టం.

అన్న పట్నానికి పోబోతుండగా ఇంటి కప్పవేపునుంచి రోదన ధ్వని వినిపించింది. అన్న తల ఎత్తి చూసేసరికి ఇంటి చూరు నుంచి వేళ్ళాడుతూ ఒక వికారాకారం గల అడది కనిపించింది.

“ఎవరమ్మా నువు? ఎందుకేడు
స్తున్నావు? ఈ ఇంటి కెప్పుడు వచ్చావు?”
అని అడిగాడు అన్న.

“అయ్యో, నాయనా? నేను మొదటి
నుంచి ఈ యింటిని ఆశ్రయించి ఉన్నాను.
నేను నీ దురదృష్టాన్ని, ఇతకాలం నాకు
హాయిగా జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు నన్ను
విడిచి వెళ్ళిపోతావా? ఇది నీకు ధర్మ
మేనా?” అంటూ ఆ మనిషి ఇంకా గట్టిగా
విడవసాగింది.

“నువ్వా, పెద్దమ్మా? నువు నావెంట
రాకపోతే నాకు తోస్తుందా? రా, యీ
పెట్టెలో కూచో, నావెంట తీసుకు

పోతాను,” అంటూ అన్న సందుగాయి
పెట్టెలో వున్న సామానంతా తీసేశాడు. అతని
దురదృష్టం చూరునుంచి ఆనందంతో
కిందికి దూకి పెట్టెలో కూచుంది. అన్న
పెట్టె మూసి తాళంవేసి, పెరట్లోకి తీసుకు
పోయి, ఒక గుంటచేసి, అందులో పెట్టెను
లోతుగా పూడ్చిపెట్టి, “శాశ్వతంగా అక్కడే
పడివుండు. మళ్ళీ కనిపించేవు, చర్మం
వెలిచెయ్యగలను!” అంటూ భార్యతో,
పిల్లలతో పట్టణానికి తరలి వెళ్ళాడు.

పట్టణంలో అన్న పాతగుడ్డలన్నీ
అమ్మాడు. అదృష్టం కలిసివచ్చి వాటికి
మంచి ధర వచ్చింది. ఆ డబ్బుతో కొత్త

బట్టలు కొని మళ్ళీ లాభానికి అమ్మాడు. అన్న ఏ వ్యాపారం చేసినా రెట్టికరెట్టి లాభం రాసాగింది. చాలా కొద్దికాలంలోనే అతను గొప్ప ధనికుడై కూచున్నాడు.

అన్న పట్నంవెళ్ళి ధనవంతుడైనాడని విని తమ్ముడు చూడవచ్చాడు.

“అన్నా, ఇంత కొద్దికాలంలో ఇంత డబ్బు ఎలా సంపాదించావు? ఆ కిటుకేదో కాస్త చెబుతావా?” అన్నాడు తమ్ముడు.

“ఏముందిరా? నా చూరుపట్టుకు వేళ్ళాడుతున్న దురదృష్టాన్ని పెట్టెలో పెట్టి బావిపక్కనే నిలువులోతున పాతేశాను. ఆనాటినుంచీ నాకు కలిసేవచ్చింది,” అన్నాడు అన్న.

అన్న అదృష్టం చూసి తమ్ముడు ఓర్పు లేకపోయాడు. అతను అన్నవద్ద సెలవు పుచ్చుకుని, అన్న ఉండిన ఇంటికి వెళ్ళి, అన్న పాతిపెట్టిన సందుగాయిపెట్టెను తవ్వితీసి, తాళం పగలగొట్టి, దురదృష్ట

దేవతను పైకితీశాడు. పెట్టెలోనుంచి వస్తూనే దురదృష్టదేవత, “వచ్చావా, నా తండ్రి?” అంటూ తమ్ముడి మెడమీది కెక్కి కూచున్నది.

“నేను కాదు నీవాణ్ణి! దిగు, దిగు! నా అన్న పట్నంలో ఉన్నాడు” అని లబలబలాడాడు తమ్ముడు.

“ఆ దుష్కార్గుడి పేరు నాదగ్గర ఎత్తకు. నువ్వే మంచివాడవు! నీకెంత భూతవయ! నీదెంత జాలిగుండె! ఎప్పుడూ నేను నీ దగ్గరే ఉంటాను,” అన్నది దురదృష్టం.

అన్నను చూసి అసూయపడ్డందుకు తమ్ముడికి తగిన శాస్త్రే అయింది. అతను దురదృష్టాన్ని తన మెడమీదనుంచి దింప లేకపోయాడు. త్వరలోనే అతని అస్తి యావత్తూ పోయింది. అత్తవారింటికి పోతే అక్కడ అతన్ని హీనంగా చూశారు. కొన్నాళ్ళ తర్వాత అతను ఎవరికీ చెప్ప కుండా బైరాగులో చేరిపోయాడు.

సూర్యుడు

అకాశంలో మనం ప్రతిరాత్రి చూసే అనంతకొటి నక్షత్రాలలో ఒకటి సూర్యుడు. నక్షత్రాలను మనం ఇతర సూర్యుల్లుగా భావించవచ్చు. ఇతర నక్షత్రాలకన్న సూర్యుడు మనకు చాలా దగ్గరిగా ఉండటంచేత సూర్యబింబం మనకెక్కువ కాంతి వంతంగా కనిపిస్తుంది. ప్రస్తుతానికి ఈ సూర్యబింబం గురించి

కొన్ని వివరాలు తెలుసుకుందాం:

* భూమి సూర్యుడికి దగ్గరిగా ఉన్నప్పుడు రెంటిమధ్యా 9 కోట్ల 14 లక్షల, 6 వేల మైళ్ళుంటుంది; దూరంగా వెళ్ళినప్పుడు 9 కోట్ల 45 లక్షల, 24 వేల మైళ్ళుంటుంది. ఒక సెకండులో 1,86,000 మైళ్ళు వేగంతో ప్రసరించే వెలుతురు సూర్యుని నుంచి భూమిని చేరడానికి సుమారు 8 నిమిషాలకాలం పడుతుంది!

* సూర్యబింబం అడ్డుకొలత 8,67,000 మైళ్ళు. దాని ప్రైభాగంయొక్క వైశాల్యం సుమారు 230 వేలకోట్ల చదరపుమైళ్ళు—భూమియొక్క వైశాల్యానికి 12 వేల రెట్లు!

* సూర్యుడియొక్క మనసరిమాణం 3400 కోట్ల కోట్లమైళ్ళు—భూమికి 13 లక్షల రెట్లు; బరువు 20 లక్షల—కోట్ల—కోట్ల బిన్నులు!—భూమికన్న 3,33,000 రెట్లు. అయితే సూర్యుడొక్కడే భూమిపై నుండి చాలా తేలిక; రెండింటినీ నమసరిమాణాలలో తీసుకుని తూచినట్లయితే సూర్యుడొక్కడే భూమిపై నాలుగురెట్లు తూగుతుంది.

* భూమికున్నట్లే సూర్యుడికూడా గురుత్వాకర్షణశక్తి ఉన్నది. అది భూమికంటే దాదాపు 28 రెట్లు. అంటే ఒక వీణను బరువు తూగే వస్తువు సూర్యమండలంలో 28 వీణలు తూగుతుంది.

* భూమిలాగే సూర్యమండలంకూడా తనచుట్టూ తాను తిరుగుతుంది. సూర్యబింబం 25 రోజుల 7 గంటల 48 నిమిషాలకొకసారి ఆత్మప్రదక్షిణం చేస్తుంది. తిరిగే వేగం (మధ్యరేఖవద్ద) గంటకు 4,407 మైళ్ళు.

* సూర్యగోళం ప్రైభాగంలో సుమారు 10,000 దిగ్గిల వేడి ఉంటుంది. సూర్యబింబం కాంతి ఒకటిన్నరకోట్ల—కోట్ల—కోట్ల కొవ్వొత్తుల కాంతికి సమానం.

* సూర్యుడు మండుతున్న గోళం. ఈ మంటలు గోళంయొక్క ప్రైభాగాన్నిదాచి అకాశంలోకి 2,86,000 మైళ్ళ ఎత్తులేస్తాయి. భూమికి సూర్యుడికి మధ్య చలదబింబం అడ్డు వచ్చి సూర్యగ్రహణం ఏర్పడి, సూర్యబింబం చంద్రబింబం వెనక వుండిపోయినప్పుడు ఈ అద్భుతమైన జ్వాలలు స్పష్టంగా కానవస్తాయి.

మాయాచక్రం (అట్టచివరి బొమ్మ) - 4

దేవత తన వేలి ఉంగరం రాణికి రక్షగా ఇచ్చి, దానిని ఉపయోగించే విధం చెప్పిందికదా!—అవసరమైనప్పుడల్లా రాణి ఆ ఉంగరం కళ్ళకు అడ్డుకొని, మంత్రం పఠించి, ఏ చిన్న రాయికీ తాకించినా, అది బంగారు మొహరుగా మారేది. దానితో రాణి ఐస, భోజనం అమర్చుకొని కాలక్షేపం చేస్తూ, దేశం తిరుగుతూ వుండేది.

ఆమె పోయిపోయి, ఒక ఊరు చేరుకున్నది. ఆ వూరిలోని ఒక గుడిసెలో ఒక వృద్ధురాలు కూర్చోని వుంది. రాణి ఆమెవద్దకు వెళ్ళి 'అవ్వా, అవ్వా!—తంగేడువనంలో ఎర్రకోట ఉందట. అక్కడికి దారి చెప్పగలవా?' అని అడిగింది.

అందుకు ఆ ముసలిది 'అమ్మాయీ!—నేను ఎర్రకోటనుగురించి విన్నానేకాని, అక్కడికి ఎప్పుడూ పోలేదు. ఐనా, రెక్కలగుర్రం ఒకటి అప్పుడప్పుడు ఆకాశంనుండి దిగివచ్చి, ఎర్రకోటకు పోతూ వుంటుంది. పోయి, అక్కడినుండి రత్నాలూ, మొహరీలూ తెచ్చుకొంటూ వుంటుంది. ఆ గుర్రం వచ్చేటప్పుడూ, వెళ్ళేటప్పుడూ అదుగో ఆ ఉద్యానవనంలోని మర్రిచెట్టుకిందనే ఆగుతుంది. అది వచ్చేవరకూ ఉండగలిగితివంటే, దానివెంబడే సిఫు ఎర్రకోటకు వెళ్ళవచ్చు' అని చెప్పింది.

'అయ్యో, అవ్వా! అదేంమాట—నేను వచ్చిందే ఈ పనిమీదనాయె. కనుక, తప్పకుండా ఉంటాను' అని చెప్పి, రాణి ఆత్రంతో రోజులు లెక్కిస్తూ, రాత్రిళ్ళు ఆ ఉద్యానవనంలోని మర్రిచెట్టుకిందనే పడుకొంటూ, రెక్కలగుర్రం కోసం కనిపెట్టుకొని వుంది.

కొన్ని రోజుల తరువాత ఒకనాడు అర్ధరాత్రివేళ, హఠాత్తుగా ఒక మెరుపు మెరిసినట్టయింది. ఆవెంటనే, ఒక అందాల రెక్కలగుర్రం ఆకాశంనుండి కిందికి దిగివచ్చే జాడ కనిపించింది. అలా చూస్తూవుండగానే ఆ గుర్రం సరీగా ముసలిది చెప్పినట్టుగా, ఉద్యానవనంలోని మర్రిచెట్టుకిందకే వచ్చి ఆగింది.

రాణి ఆ గుర్రందగ్గరకు వెళ్ళి, తన చరిత్ర అంతా పలకాసుకొన్నది. చివరకు 'ఓ అశ్వరాజా!—నీ మహిమనుగురించి, నీ ఉపకారబుద్ధినిగురించి చాలా విన్నాను. ఎలాఐనా నన్ను ఆ ఎర్రకోటకు చేర్చి పుణ్యంకట్టుకోవలసింది' అంటూ దీనంగా వేడుకున్నది. అప్పుడు ఆ రెక్కలగుర్రం...

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ

::

బహుమానం రు. 10 లు

1955 ఏప్రిల్ సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటోలకు నమూనాలు

- ★ పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.
- ★ ఏప్రిల్ 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి:—చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, ముద్రాను-26.

ఫిబ్రవరి నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : మూగనోము పట్టాము | రెండవ ఫోటో : మూగగానే పుట్టాము

పంపినవారు : డి. శ్రీరాములు నాయుడు,

బోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాల - రేణిగుంట.

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

వార్తలు-విశేషాలు

60-వ ఆఖిలబారత కాంగ్రెసు మహాసభ జనవరి 21 నుండి 23 వరకూ మద్రాసు సమీపంలోని అవడిలో అత్యవైభవంగా జరిగింది. శ్రీ ఉచ్చరంగరాయ నవలోకంకరి దేభర్గాడు నూతనాద్యక్షులు.

*

*

*

*

బొంబాయి రాష్ట్రంలోని 'ప్రకాశ' గామ సమీపంలో మూడువేల సంవత్సరాలనాటి ఒక పట్టణం కనుక్కోబడింది. ఇది తపతీనదీ తీరంలో కనుగొనబడిన అతి ప్రాచీన నాగరకతా చిహ్నాలలో మొదటిది.

*

*

*

*

మహాత్మాగాంధీజీ జీవితగాథను చిత్రం పియటానికి హాలీవుడ్ లోని కొలంబియా పిక్చర్స్ వారు నన్నాహాలు చేస్తున్నారు. దీనికి 'చక్రము' అని నామకరణం జరిగింది.

*

*

*

*

చైనా సాంస్కృతిక రాయబారపర్యంవారు అరవైమంది నభ్యులతో మనదేశంలోని ముఖ్య నగరాలలో రెండు నెలలపాటు పర్యటన చేసి, ఆనందదాయకమైన అనేక సృత్యప్రదర్శనాలిచ్చారు. జనవరి 20-వ తేదీన వారు బర్మాకు ప్రయాణమై వెళ్ళారు.

*

*

*

*

జిండియాలో తొలిసారిగా టెలివిజన్, బెంగాల్ గవర్నరు శ్రీ హెచ్. సి. ముఖర్జీగారి సమక్షమందు కలకత్తాలో ప్రదర్శింపబడింది. ఇది ఫిలిమ్స్ ఎలెక్ట్రికల్స్ కంపెనీవారి రజితోత్సవ సందర్భంలో ఏర్పాటుచేయబడింది.

పెన్నానదిమీద నెల్లూరు నమిషంలో కట్టిన రోడ్డుపంతెన జనవరి 10-వ తేదీన అంద్రా గవర్నరు శ్రీ త్రివేదిగారిచే తెరువబడింది.

* * * *

అమృత క్రితో నడిచే ప్రథమ జలాంతర్గామి ఒకటి అమెరికాదేశం తయారుచేసింది. అది 50 గంటల 1 నిమిషం సేపు నీటి అడుగున ప్రయాణంచేసి, సురక్షితంగా బయటకు వచ్చింది.

* * * *

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో రహదారుల అభివృద్ధినిమిత్తం 21 కోట్లు కావాలని రాష్ట్రప్రభుత్వం భారతప్రభుత్వాన్ని కోసింది. కేంద్రప్రభుత్వం 4 లక్షల కర్బుతో కర్నూలునందు చిలిఫాను అభివృద్ధిచేయటానికి సన్నద్ధులయ్యారు.

* * * *

మీర కేంద్రప్రభుత్వ శాస్త్రపరిశోధనాలయాల నిర్మాత, ప్రకృతిసంపదల మంత్రిత్వ శాస్త్రదర్శి ఐస్ డాక్టర్ ఎస్. ఎస్. భట్టగర్ హఠాత్తుగా ఢిల్లీలో మరణించడం భారతీయులందరకూ విషాదాన్ని కలిగించింది.

* * * *

మరదేశంనుండి పాకిస్తాన్ కు వెళ్ళిపోయినవారి స్థలాలలో తవ్వచూడగా, అనేకమైన నిధినిక్షి పాలు కానవస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

* * * *

గుజరాత్ రాష్ట్రంలోని సేవాదళంవారు నౌకాయానం చేస్తూ, ఇంతవరకూ ఎవరూ చూడని ఒక కొత్త జలపాతాన్ని కనిపెట్టారు.

* * * *

మమర మీనాక్షి మిల్లులో గురుస్వామిపిళ్ళై అనే గ్రుద్ధివాడున్నాడు. అతడు గణితశాస్త్రంలో మహామేధావి. కన్నుగలవారు చేయలేని అతి కష్టసాధ్యమైన లెక్కలను అతడు అరక్షణంలోనే అవలీలగా చేయగలుగుతున్నాడు.

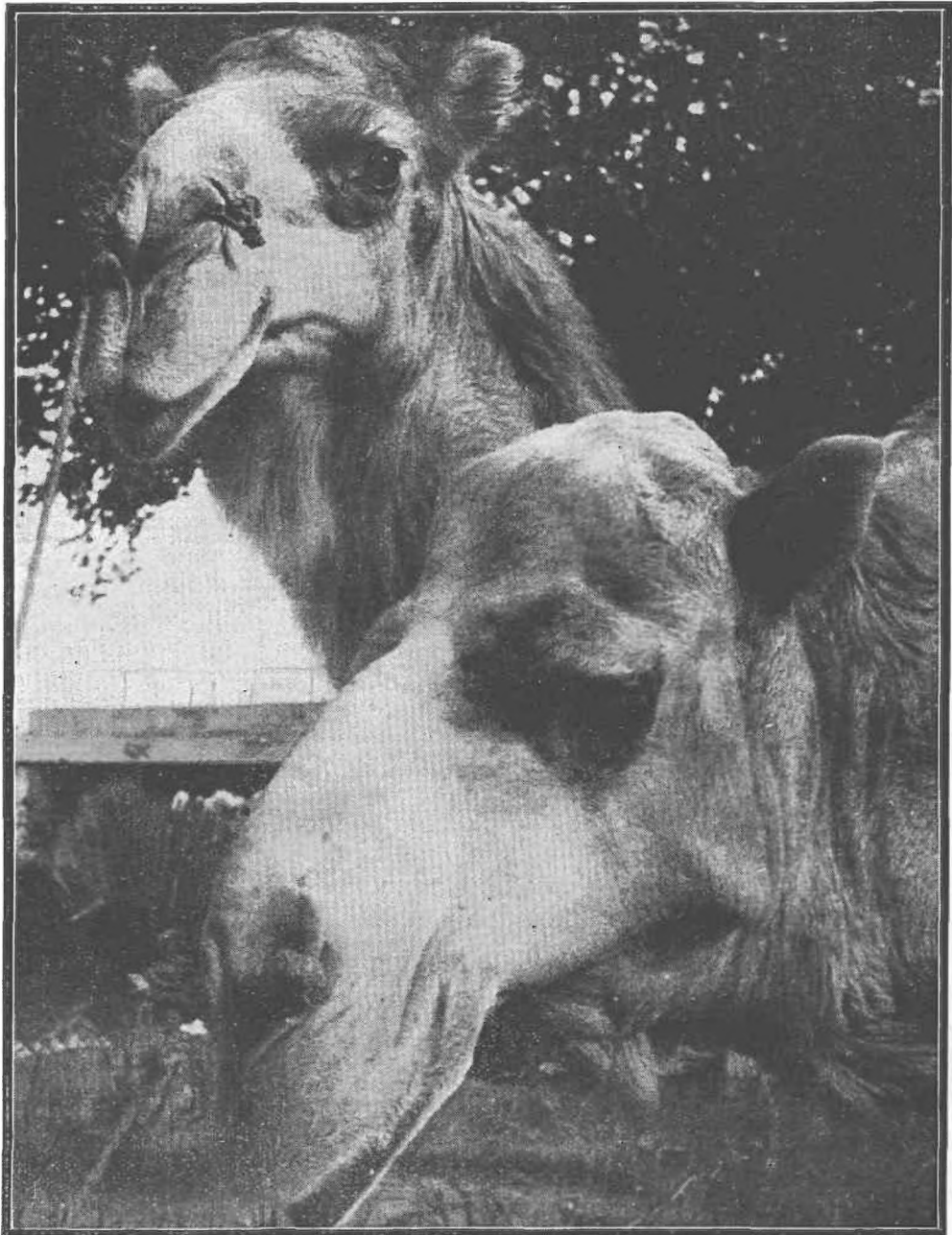
చిత్రకథ

తన పుట్టినరోజు బహుమతిగా వచ్చిన కెమేరాతో వాసు మంచి మంచి ఫోటోలు తీయాలనుకున్నాడు. తోడుగా దానూ, పైగర్ కూడా బయలుదేరాడు. అంతా కలిసి ఊరిబయట వున్న ఒక మామిడితెటకు వెళ్ళారు. అక్కడ బాగా కాయలుకాసిన ఒక మామిడిచెట్టు కొమ్మల్లో ఒక పక్షిగూడు కనిపించింది.

వాసు పక్షిని, దాని పిల్లల్నికూడా ఫోటోతీయాలనుకున్నాడు. కెమేరా చేతుట్టి గబగబా చెట్టు ఎక్కసాగాడు. కాని గూట్లోవున్న తల్లిపక్షి ఒక్కసారి ఎగిరివచ్చి అతడి కెమేరాను తన్నసాగింది. అదేసమయంలో తోటవాడుకూడా దుడ్డుకర్రతో వచ్చాడు. వాణ్ణి చూసి వాసూ, దానూ తోటలోంచి బయటికి పరిగెత్తారు.

బహుమతి
సొందిన వ్యాఖ్య

మూగగానే పుట్టాము

పంపినవారు :
డి. ఎస్. నాయుడు - రేణిగుట్ట

